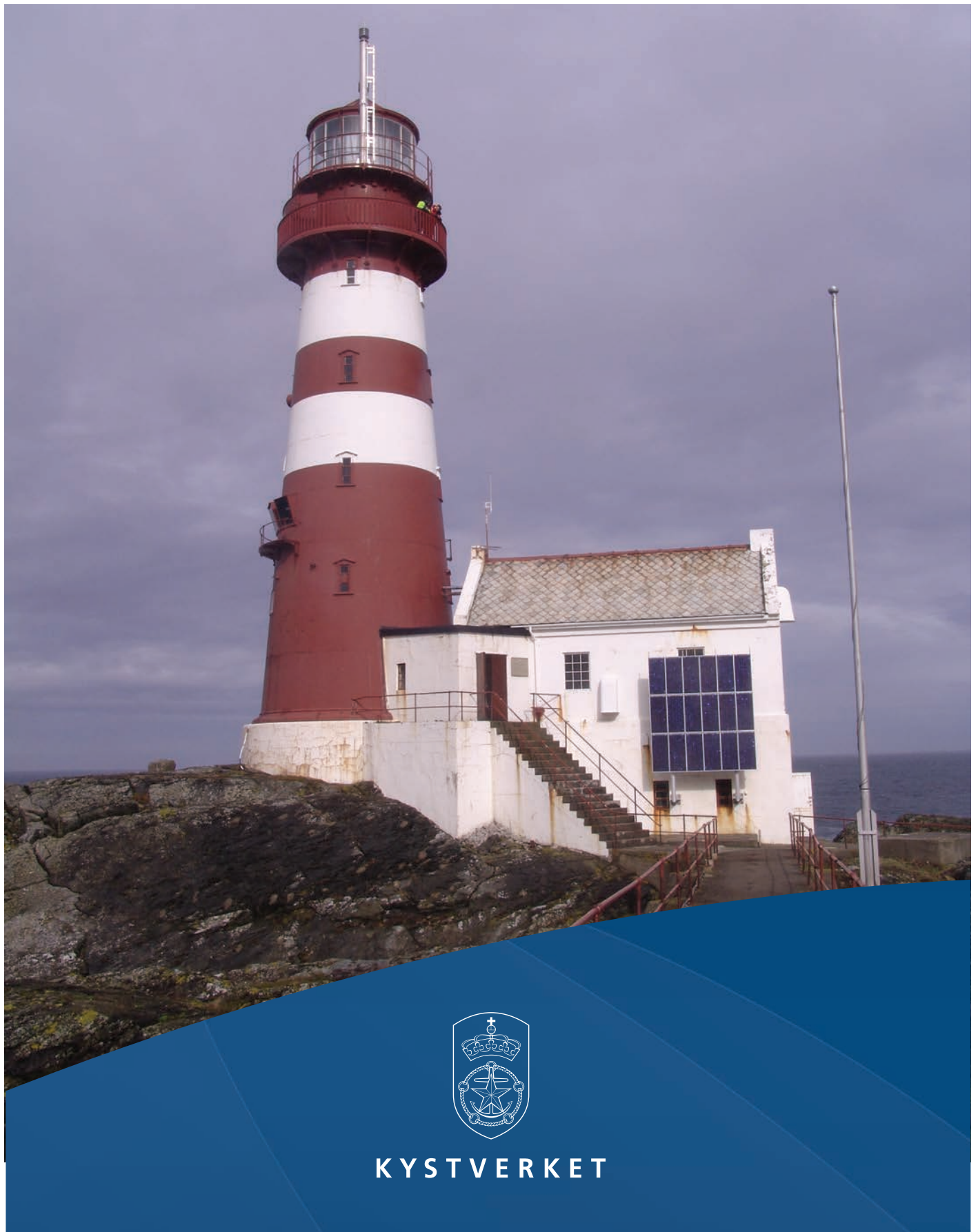

FORVALTNINGSPLAN FOR FEISTEIN FYRSTASJON

KLEPP KOMMUNE • ROGALAND FYLKE

KYSTVERKET

INNHold

GENERELL DEL

Kystverkets fyrstasjoner.....	3
Innledning	3
Fredningsprosessen.....	3
Fredning av bygningene	3
Fredning av området som helhet.....	3
Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen	3
Vernemyndighet.....	3
Kravet om forvaltningsplan	3
Hensikten med forvaltningsplanen	3
Ny bruk – på fyrenes premisser.....	4
Vern gjennom bruk – viktigheten av gode leietakere	4
Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen	5
Formidling	5
Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene.....	5
Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider	6
Krav til håndverkere	6
Vedlikeholdshåndbok.....	6

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern og vedlikehold.....6

Grunnholdninger til vern	6
Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper:	6
Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper	7
Større vedlikeholdsarbeider og endringer	7
Tilbakeføring	8

SPESIELL DEL

Feistein fyrstasjon	9
Kart og situasjonskart.....	10
Kart over det fredete området.....	11
Faktaopplysninger om Feistein fyrstasjon	12

Bygningspresentasjoner

1. Fyrtårn	14
2. Maskinhus	19
4. Bolig for betjening.....	23
5. Uthus	28
10. Naust	32
Det fredete området	36

Vedlegg 1: Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner.....37

Vedlegg 2: Fredningsvedtak for Feistein fyrstasjon.38

GENERELL DEL

Tranøy fyrstasjon på Hamarøy, Nordland. Foto: Kystverket.

Kystverkets fyrstasjoner

Innledning

Fyrstasjonene forteller om en spesiell og svært viktig del av norsk historie. Satsingen på utbyggingen av fyrvesenet er en av de største i den norske stats historie, og utbyggingen av fyrstasjonene har bidratt til å utvikle Norge til den sjøfartsnasjon vi har vært og fremdeles er. Fyrstasjonene er også omfattet av en stor og stadig økende interesse, og ikke minst har de ofte en sterkt identitetsskapende funksjon for lokalbefolkningen. De fleste fyrstasjoner er monumenter i kystlandskapet, og Kystverket er som eier forpliktet til å forvalte disse kulturminnene med respekt for dem som har vært med på å bygge opp den maritime infrastrukturen vi i dag forvalter, og med omtanke for dem som kommer etter oss.

Fredningsprosessen

På bakgrunn av "Nasjonal verneplan for fyrstasjoner", som kom i 1997, fattet Riksantikvaren i tiden frem til 2001 vedtak om fredning etter kulturminneloven av 83 fyrstasjoner. Av disse er i dag 68 helt eller delvis fremdeles i Kystverkets eie (se oversikten i vedlegg 1). I 2001 besluttet Stortinget at de siste 31 bemannede fyrstasjonene skulle avbemannes, og denne prosessen ble avsluttet i 2006. Gjennom tidene er mange fyrstasjoner solgt, men i St.prp. nr. 29 (2006 – 2007) ble den da pågående avhendingsprosessen stoppet, og det ble bestemt at Kystverket skulle eie fyrstasjonene (med unntak for mulig overføring til Direktoratet for naturforvaltning). Samtidig ble det bestemt at Kystverket skulle stå for utleie slik at fyrstasjonene kunne gjøres tilgjengelige for allmennheten. Dette innebærer at "vern gjennom bruk" vil være et viktig prinsipp for etatens forvaltning av fyrstasjonene.

Fredning av bygningene

Bygningene på fyrstasjonen er fredet i henhold til § 15 i kulturminneloven. Dette innebærer at det ikke er tillatt å rive bygningene eller deler av disse, eksteriøret må ikke bygges om, heller ikke interiøret der dette er særskilt nevnt. Planløsningen kan ikke endres, og det kan ikke skiftes ut

bygningselementer eller materialer. Alt vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningenes egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

Fredning av området som helhet

Området rundt bygningene er fredet i henhold til § 19 i kulturminneloven. Hensikten er å bevare anleggets virkning i landskapet, og sørge for at anleggets karakter blir bevart. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Eldre strukturer som gjerder, rekkverk, jordkjellere, tekniske installasjoner osv skal ikke fjernes eller endres uten at det har vært nødvendig kontakt med vernemyndighetene. Det er viktig å bevare stedets egenart, og dette gir også en sentral premiss for hvordan det kan legges til rette for ny bruk av fyreiendommene.

Hensynet til den tekniske driften av fyrstasjonen

I fredningsvedtakene står det at fredningen ikke skal være til hinder for den tekniske driften av fyrstasjonen. Dette betyr imidlertid ikke at Kystverket uten videre kan fjerne eller gjøre endringer på teknisk utstyr, selv om dette er sikkerhetsmessig begrunnet. Andre formuleringer i de forskjellige fredningsvedtakene gjør også at det kan være nyanser i hva som er tillatt og hva som er søknadspliktig. Generelt er det best å gå ut ifra at alle tiltak er søknadspliktig, spesielt i selve fyret, som er interiørfredet. Det er viktig at regionen har en god dialog med vernemyndighetene i en tidlig fase, ikke minst fordi etaten da kan få veiledning slik at planlagte tiltak kan bli gjennomført på en måte som også best mulig ivaretar hensynet til kulturminnet.

Vernemyndighet

Ansvaret for den konkrete oppfølgingen og forvaltningen av fredningsvedtakene for de enkelte fyrstasjoner er delegert fra Riksantikvaren som nasjonal vernemyndighet til fylkeskommunenes regionale kulturminneforvaltning. Det er følgelig fylkeskommunen som skal behandle søknader om dispensasjon ved tiltak som krever slik tillatelse, og det er den aktuelle region i Kystverket som kan sende søknad om dispensasjon.

Kravet om forvaltningsplan

I henhold til kgl. res. av 1. september 2006 skal det utarbeides forvaltningsplan for alle fredede eiendommer i statens eie. I forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer er det bestemt at forvaltningsplanene skal forelegges Riksantikvaren, som skal sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen.

Hensikten med forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen skal både gi kunnskap om viktige generelle prinsipper for forvaltningen av fyrstasjonene som fredede kulturminner,

og gi forståelse for det helhetlige miljøet og det særpreget som karakteriserer den enkelte fyreiendommen, og som skal ivaretas i vernesammenheng. Hensikten er å sørge for et best mulig utgangspunkt for å stille de rette spørsmålene og finne de rette løsningene når det gjelder vedlikehold, bruk og utvikling av den aktuelle fyrstasjonen.

Forvaltningsplanen består av en generell del, som er felles for alle fyrstasjonene, og en spesiell del, som omhandler den enkelte fyrstasjon.

Forvaltningsplanens spesielle del vil inneholde:

- Relevante eiendomsdata
- Presentasjon av fyreiendommen som helhet, de enkelte bygninger, anlegg og tekniske installasjoner, og området.
- Vurdering av utviklingsmuligheter for fyrstasjonen som helhet samt for de enkelte bygninger
- Eventuelle spesielle forhold for den aktuelle fyrstasjon
- Bygnings- og konstruksjonsdokumentasjon (foto og tegninger)
- Tilstandsanalyse, eventuelt med konkrete forslag til tiltak
- Historisk dokumentasjon
- Fredningsvedtaket

Når det gjelder historisk dokumentasjon, vil ikke den kunne være uttømmende i forvaltningsplanen for den enkelte fyrstasjon. Det er derfor viktig at man ved planlegging av konkrete tiltak, som tilbakeføring eller formidling, går aktivt inn for å finne ytterligere informasjon. Her vil Senter for eiendom og kultur og Kystverkmusea kunne bistå regionene og leietakerne.

Senter for eiendom og kultur har ansvaret for koordineringen av etatens arbeid med forvaltningsplaner. Utarbeidelsen av de konkrete forvaltningsplanene for de enkelte fyrstasjonene gjøres i nært samarbeid mellom regionene og Senter for eiendom og kultur.

Ny bruk – på fyrenes premisser

Ny bruk gjør det ofte ønskelig og noen ganger nødvendig med endringer av bygninger og tilrettelegging på området. Det er viktig å bruke tid på å vurdere hvordan slike tiltak kan gjøres så skånsomt som mulig, og uten at fyreiendommens egenart blir skadelidende. En liten endring ett sted kan virke harmløs, og det samme kan en annen et annet sted, og en tredje... men summen av disse delene kan bli en dårlig helhet som gir en lite harmonisk utvikling av stedet. Forvaltningsplanen skal bidra til at det blir lettere å ha helheten for øye

når mulige endringer vurderes. I gjennomgangen av fyreiendommen som helhet og de enkelte bygninger blir det konkretisert forhold som det vil være viktig å ta hensyn til ved planlegging av større vedlikeholdsarbeider og endringer, og det indikeres mulige bruksområder og utviklingspotensiale som Kystverket mener vil ivareta stedets egenart. Enkelte steder er det naturlig å gi klare føringer om hvor det vil være aktuelt å vurdere tilbakeføring, og eventuelt til hvilken epoke.

Fra Store Torungen. Foto: Kystverket.

Det lar seg oftest gjøre å finne gode løsninger som forener vern med ny bruk, selv om løsningene kan bli annerledes enn det man først så for seg. Å finne slike løsninger krever grundighet, vilje og kompetanse i både planlegging og gjennomføring av arbeidene. Felles samtaler mellom Kystverket som eier, leietaker som bruker, kommunen som forvalter av plan- og bygningsloven og fylkeskommunen som forvalter av fredningsvedtaket, vil ofte være vel anvendt tid – og ikke minst hvis diskusjonene kan finne sted nettopp på fyrstasjonen. Stedet er i høyeste grad part i saken, og kan ofte gi føringer gjennom sin tilstedeværelse!

Vern gjennom bruk

– viktigheten av gode leietakere

Kystverket er avhengig av et samarbeid med leietakere som er interessert i å bidra til å ta vare på den viktige kulturarven som fyrstasjonene representerer. Staten vil i liten grad selv kunne benytte den bygningsmassen som er på fyrstasjonene utover de bygningene som er direkte knyttet til den tekniske driften av navigasjonsinstallasjonen, slik som maskinhus og fyrtårn. Vern gjennom bruk forutsetter et aktørsamarbeid, der gjerne også lokale og regionale myndigheter er engasjert, enten som leietakere, eller som aktive premissleverandører og bidragsytere i utviklingen av stedet.

Kystverket benytter en standard leieavtale ved utleie av fyrstasjoner, også for de som ikke er fredet. Avtalen har følgende generelle formål og forutsetninger:

- Uavhengig av om eiendommen er helt eller delvis fredet, skal eiendommen bevares og sikres som kulturminne, og eiendommens egenart skal bevares.
- Leietaker skal ivareta og videreutvikle allmennhetens adgang til fyreiendommen. Leietakers aktivitet på stedet må tilpasses allmennhetens interesser slik at den ikke kommer i konflikt med disse interessene.
- Leietaker forplikter seg til å holde utleier løpende orientert om planene for utviklingen og bruken av leieobjektet.
- Utleier vil bidra med rådgivning ved videre vedlikehold og istandssetting av leieobjektet. Utleier vil løpende vurdere mulighetene for å bidra til vedlikehold og/eller oppgradering av leieobjektet ut fra de til enhver tid gitte budsjetttrammer.
- Leietaker må ikke bruke, eller tillate at andre bruker, leieobjektet til bolig.
- Leietaker forplikter seg til å legge særlig vekt på miljøvern i forhold til bruk og vedlikehold av leieobjektet.

I tillegg skal det formuleres egne punkter som uttrykker formål og forutsetninger for leieforholdet ved den enkelte fyrstasjon. En slik formålsparagraf i en leieavtale understreker nødvendigheten av et nært samarbeid og tett kommunikasjon mellom Kystverket og leietakerne – dette er ikke et vanlig leieforhold, men gjelder samarbeid om et kulturminne!

Avtalen omtaler også samarbeidet om vedlikeholdsarbeidet på fyrstasjonen. Det er Kystverket som i siste instans er ansvarlig for å sette opp arbeidsprogram for det enkelte år og gi nødvendige føringer for hva som skal gjøres og på hvilken måte. Bortsett fra ved kritiske hendelser, slik som ved stormskader, skal ikke leietaker utføre noen tiltak på eiendommen uten at dette er godkjent av eier. Det er også eier som er ansvarlig for at alle nødvendige tillatelser er innhentet fra vernemyndighetene.

Kjeungskjær fyrstasjon, Sør-Trøndelag. Foto: Kystverket.

Forholdet mellom fredningsvedtaket og forvaltningsplanen

Fredningsvedtaket er styrende for forvaltningen av fyreiendommen, og er rettslig bindende. Forvaltningsplanen er ikke rettslig bindende, men uttrykker Kystverkets vurdering av hva som vil være en naturlig presisering og konkretisering av fredningsvedtaket, og etatens oppfatning av hvordan den fredede eiendommen bør utvikles. Konkrete tiltak kan ikke gjennomføres uten at vernemyndighetene har fattet vedtak om at de kan iverksettes. Det er Kystverket i den enkelte region som søker vernemyndighetene i det aktuelle fylke om tillatelse til tiltak.

Formidling med nytt elementsystem i betong. Foto: Kystverket.

Formidling

Fyrstasjonene er nasjonale kulturminner som skal dokumentere en viktig del av vår maritime kulturarv og Kystverkets historiske innsats for å trygge ferdsele til sjøs. Samtidig er det et mål med fredningen at kunnskap om disse kulturminnene og deres historiske kontekst skal kunne formidles til allmennheten. Det er derfor viktig at all ny bruk bidrar til kunnskapsformidling og opplevelse av historien. Kystverket vil i samarbeid med Kystverkmusea (ved Lindesnes fyrmuseum) lage retningslinjer for utarbeidelse av formidlingsplaner for de enkelte fyrstasjonene, i et samspill mellom etaten, etatsmuseene og leietakerne. Det er videre utarbeidet en skiltmal for de fredede fyrstasjonene, for å gi etatens formidling av egen kulturhistorie et helhetlig, nasjonalt preg. Denne skiltmalen vil være styrende for hvordan utendørs informasjon og skilting utformes på de fredede fyrstasjonene. All utendørs informasjon skal godkjennes av Kystverket på forhånd.

Generelle retningslinjer for tiltak på fyrstasjonene

På alle de fredete bygningene skal eksteriøret bevares mest mulig uendret. Enkelte bygninger er svært autentiske, mens andre er sterkt endret og modernisert. Ulike typer tiltak, som tilbakeføring og utskifting av bygningsdeler, vil derfor bli vurdert ulikt fra bygning til bygning.

Interiørene har for de aller fleste av fyrstasjonene ikke et like sterkt formelt vern som eksteriøret – unntaket er selve fyrtårnene, som er interiørfredet. For de øvrige bygningene er planløsning og konstruksjoner normalt omfattet av de enkelte

fredningsvedtakene. Imidlertid bør en ved interiørmessige oppgraderinger og endringer legge vekt på å bevare størst mulig autentisitet med tanke på den historie fyrstasjonen skal formidle. Denne intensjonen må samtidig avveies i forhold til behovet for nødvendig bruksmessig oppgradering.

Krav til dokumentasjon av endringer og større vedlikeholdsarbeider

Alle endringer og større vedlikeholdsarbeider på en fredet bygning eller et fredet område skal dokumenteres. En søknad om tillatelse inneholder et minimum av beskrivelse av tiltaket, men dette er ikke tilstrekkelig dokumentasjon. Det vil bli gitt nærmere retningslinjer for hvordan nødvendig dokumentasjon skal utføres og arkiveres.

Krav til håndverkere

Generelt må håndverkere som arbeider på fredete bygninger, ha nødvendig kunnskap og erfaring fra antikvarisk arbeid. Det er viktig å ha den rette holdningen til dette arbeidet, beherske aktuelle teknikker, og å ha faglig grunnlag for å kunne ta riktige valg når det gjelder materialer og metode.

I noen tilfeller vil det være nødvendig med spesialkompetanse for at resultatet skal bli tilfredsstillende. Dette kan være ved restaurering av vinduer, dokumentasjonsarbeid, blanding av maling etter historisk resept, konserveringsarbeider mm. Når vernemyndigheten gir tillatelse til endringer, kan det settes vilkår om at utførende håndverkere har antikvarfaglig kompetanse.

Geitungen fyrstasjon, Rogaland. Foto: Kystverket.

Vedlikeholdshåndbok

Det er behov for å sammenfatte retningslinjer for vedlikehold av fyrstasjonene, både de fredede og de ikke fredede, i en egen vedlikeholdshåndbok, og Kystverket er nå i ferd med å utarbeide en slik veileder. Denne prosessen vil også innebære nær kontakt med ulike vernemyndigheter, for å finne frem til løsninger som i størst mulig grad kan være felles for etatens fredede bygninger. I og med at søknad om dispensasjon avgjøres av den enkelte fylkeskommune, kan tolkning av og praksis i oppfølging av fredningsvedtakene variere noe fra fylke til fylke. En vedlikeholdshåndbok bør kunne bidra til å harmonisere praksis ut fra et nasjonalt perspektiv, selv om den naturligvis ikke vil kunne erstatte kravene til saksbehandling i den enkelte sak.

Noen generelle punkter om antikvarisk bygningsvern og vedlikehold

Grunnholdninger til vern

Kulturminner er en viktig del av vår samlede kulturarv. Bygningene dokumenterer tidligere tiders samfunnsforhold, levkår, liv og gjøremål, byggeskikk og håndverksteknikker. Gamle bygninger er ikke-fornybare ressurser, og de er primærkilder til kunnskap om fortida. Alle andre nedtegnelser, fotografier og registreringer innebærer grader av fortolkning. Bygningene er derfor en unik kilde til kunnskap og et umistelig grunnlag for framtidig forskning, enten det gjelder levkår, byggeteknikk, dekordetaljer eller lignende. Ved framtidig bruk og modernisering er det viktig at vi i minst mulig grad reduserer bygningenes verdi som historisk kilde.

Som hovedregel skal man være svært varsom med å fjerne elementer i en fredet bygning – alle de historiske epokene som har nedfelt seg i det fysiske bygningsmiljøet, forteller en historie om bygningens og stedets utvikling. I noen tilfeller kan man imidlertid bli nødt til å prioritere mellom ulike faser. Unntaksvis kan det også vært aktuelt å tilbakeføre en bygning til en dokumentert tidligere tilstand.

Råd for vedlikehold og istandsetting - grunnprinsipper innen bygningsvernet

De viktigste grunnprinsippene er:

- Mest mulig av alle deler av bygningen skal bevares. Derfor må inngrepene ved vedlikehold og utbedring være så små som mulig.
- Det er bedre å vedlikeholde framfor å reparere, og det er bedre å reparere framfor å skifte ut.
- Det må brukes tradisjonelle materialer og metoder, både ved vedlikehold og eventuell utskifting.
- Skjulte deler av bygningen (konstruksjoner) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater).
- Hvis man må endre, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske "arkivet" er bygningen selv.
- Gamle ombygginger og endringer av en bygning er ofte viktige å bevare. De kan fortelle om bygningens livshistorie gjennom skiftende stilretninger og bruk.
- Når noe fjernes eller endres, skal aktuell dokumentasjon bli nedtegnet og arkivert. I spesielle tilfeller sikres dokumentasjonen ved lagring av den fjernete bygningsdelen (nærmere retningslinjer vil bli utarbeidet for dette).

- Endringer skal om mulig være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen kan framstå slik den var før endringen.

Vedlikehold – definisjon og faglige prinsipper

Hovedregelen er at løpende vedlikehold utføres uten at vernemyndighetene trekkes inn, mens man må søke tillatelse for endringer. Grensen mellom vedlikehold og endring kan være vanskelig å definere, og ulike aktører kan ha ulik oppfatning av begrepene. Kulturminnevernets definisjon av vedlikehold er snever, i den hensikt å ivareta kulturhistoriske verdier.

Mange eiere har i beste mening utført "vedlikeholdsarbeid" på en slik måte at vernemyndighetene vurderer dette som endring/inngrep, som i verste fall er skadelig for kulturminnet. Dette kan for eksempel være bruk av for tett maling, som medfører avskalling og råteskader, eller utskifting av opprinnelige bygningsdeler som burde blitt istandsatt av en kyndig restaureringshåndverker. Vedlikeholdet av en fredet bygning er underlagt kulturminneforvaltningens overvåkning. Det kan oppstå usikkerhet om hva man kan utføre uten å spørre, og når man må søke om tillatelse.

Hovedprinsippet for vedlikehold av gamle bygninger er å bevare mest mulig av de gamle bygningsdelene og å hindre skader. Dette gjelder både synlige og skjulte konstruksjoner og elementer. Vedlikeholdet skal om mulig skje på samme måte som da huset ble bygget, med samme teknikk, utførelse og materialbruk. I praksis vil dette noen ganger bety merarbeid, andre ganger krever det bare omtanke og kompetanse.

Homlungen fyrstasjon, Østfold. Foto: Kystverket.

Ved å bevare de gamle bygningsdelene og overflatene beholder bygningen sin autentisitet, og dermed sin vitenskapelige kildeverdi og opplevelsesverdi. En kopi kan aldri fullt ut erstatte de opprinnelige bygningsdelene. Selv om kopien er nøyaktig likt utført, er minst to dimensjoner gått tapt:

1. Aldersverdien: Spor av "tidens tann" er borte. Vi kan ikke lenger berøre de samme materialene som våre forgjengere.
2. Sannhetsgehalten: Hvordan kan våre etterkommere vite at kopien er nøyaktig utført? Kan de stole på at historien og byggeteknikken som formidles, er identisk med den opprinnelige?

Større vedlikeholdsarbeider og endringer

Det må søkes om tillatelse for større vedlikeholdsarbeider, større reparasjoner og endringer i en fredet bygning. Som oftest blir det gitt tillatelse når endringene er små og tiltaket er nødvendig for fortsatt bruk. Kulturminneforvaltningens oppgave er å passe på at det ikke blir gjort så mange endringer i årenes løp at det til slutt er lite igjen av det opprinnelige huset.

Eksempler på større vedlikeholds-/istandsettingsarbeider som krever tillatelse:

- endring av utvendig malingtype/farge, fjerning av eldre malinglag, overmaling av dekor og lignende
- vedlikehold av utvendig kledning som innebærer et betydelig omfang utskifting av råteskadet virke
- restaurering av vinduer der det er råteskader som innebærer betydelig innspusning av nytt virke og forbedring/endring av tekniske løsninger

Eksempler på andre endringer som krever tillatelse:

- utskifting av bygningselementer, som utvendig panel, vinduer og ytterdører
- tildekking eller fjerning av eksisterende utvendige overflater
- oppsetting eller riving av innvendige lettvegger
- installering av våtrom eller kjøkken
- etablering av infrastruktur, rørføringer, ventiler etc.
- fasadeendringer
- oppføring av tilbygg
- tilbakeføring til tidligere dokumenterbar tilstand

Et overordnet prinsipp er at alle endringer om mulig skal gjøres reversible, slik at de i framtida kan la seg tilbakeføre. Endringer og tilføyelser skal kunne fjernes uten at bygningen blir forringet. I praksis kan dette eksempelvis innebære at nye skillevegger festes slik at de lett kan fjernes uten å sette merkbare spor.

Tilbakeføring

Når vernemyndighetene skal vurdere forslag til endringer, vil de ta hensyn til hvilken periode – eventuelt flere perioder – i bygningens historie som fredningen søker å bevare. Hvis det er foretatt endringer i nyere tid, kan det i noen få tilfeller være aktuelt å tilbakeføre bygningen til et tidligere eller opprinnelig utseende. Dette kan gjelde et helt eksteriør, deler av bygningen, enkelte rom eller mindre bygningsdeler og detaljer. Følgende premisser og forutsetninger bør ligge til grunn for at en tilbakeføring skal kunne vurderes:

- Det foreligger sikker, god og tilstrekkelig dokumentasjon (tegninger, fotografier eller lignende) av den opprinnelige situasjonen.

- Tilbakeføring basert på gjetting kan normalt ikke godtas.
- De nyere tilføyelsene som fjernes eller tildekkes, har relativt lav/underordnet verdi.
- Kulturminnet er ikke for sterkt endret. Hus som har fått ny takform, hovedvolum eller lignende bør bevares slik de er. Tilbakeføring av vindustyper og kledning på en bygning med intakt hovedform, kan derimot være aktuelt.

Vardø fyrstasjon, Finnmark. Foto: Kystverket 2012.

FEISTEIN FYRSTASJON SPESIELL DEL

Alle foto: Kystverket 8.11.12

Kart

Situasjonskart

Hentet fra fredningsvedtaket.
Tegning: Sven Poulsson.

Under: Selestrand. Båthavn ved Feistein.

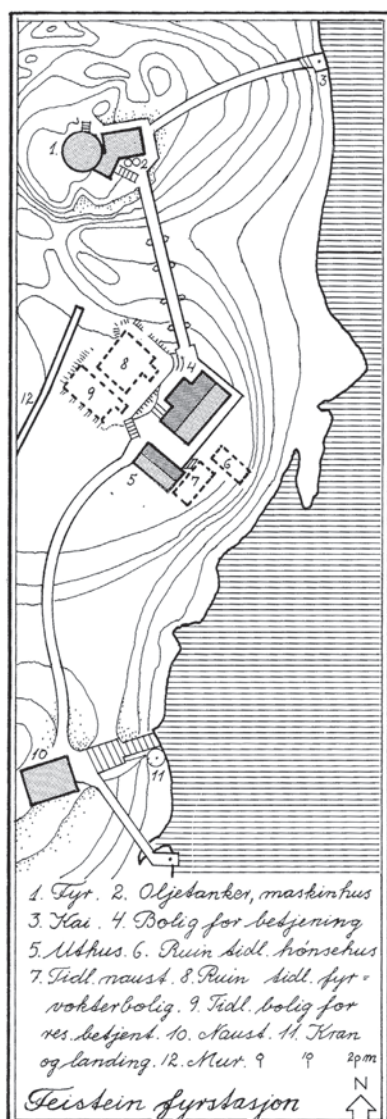

Foto: Kystverket, 31.3.2009, .

$+$

32

1

,

Faktaopplysninger om Feistein fyrstasjon:

Eiendomsinformasjon			
Opprettet:		1859	
Fylke	Rogaland	Region:	Kystverket Vest
Kommune		1120 Klepp	
Fyrlistennummer		100000	
Dato for fredningsvedtak:		01.07.1998	
Andre vernebestemmelser		FOR 2003-12-12 nr 1675: Forskrift om vern av Jærstrendene landskapsvernområde med biotopfredningar og naturminne i Randaberg, Sola, Klepp og Hå kommuner, Rogaland.	
Eiendom:		Knr, gnr, brnr.: 1120 / 51 /3	
Askeladden nr.:	86992	Grunneier:	Kystverket
Utleie:		Klepp kommune	

Oversikt over registrerte bygninger og konstruksjoner

Byggnr. i fredn. vedtaket.	Bygningstype	Byggstatus	GAB-nr.	Askeladden-nr.	Verneklasse/§	Omfang
1	Fyrtårn	Intakt	17125089	86992-1	Klasse 1, kulturminneloven §15.	Fredningen gjelder bygningens interiør og eksteriør.
2	Maskinhus	Intakt	17125097	86992-2	Klasse 1, kml §15.	Fredningen gjelder bygningenes eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.
4	Bolig	Intakt	19146723	86992-3	Klasse 1, kml §15.	Samme som i feltet over
5	Uthus	Intakt	171725100	86992-4	Klasse 1, kml §15.	Samme som i feltet over
10	Naust	Intakt	171725119	86992-5	Klasse 1, kml §15.	Samme som i feltet over
	Det fredete området				Klasse1, kml §19	Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele øya som fyrstasjonen ligger på (Staten v/Kystverket). Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart datert 23. sept. 1997 og påført Riksantikvarens stempel, se forrige side.

Litt om fyrstasjonens historikk	Fyrstasjonen ble opprettet i 1859. Anlegget har hele tiden vært i utvikling og gjennomgått bygningsmessige og tekniske endringer. I 1895 ble fyrstasjonen ombygd fra ledfyrtårn til kystfyrtårn. I 1912/15 ble stasjonen fullstendig modernisert. Den gamle fyrvokterboligen med tretårn på taket ble erstattet av et støpejernstårn. Støpejernstårnet ble satt opp på Feistein etter at det i 1914 sto utstilt på Norges "Jubilæumsutstilling" i Oslo med komplett fyrapparat.
Vernesituasjon	Fyrstasjonen er vedtaksfredet som kulturminne etter kulturminneloven §§ 15 og 19. Fyrstasjonen er del av et landskapsvernområde, FOR 2003-12-12 nr 1675: Forskrift om vern av Jærstrendene landskapsvernområde med biotopfredninger og naturminne i Randaberg, Sola, Klepp og Hå kommuner, Rogaland.
Fra Riksantikvarens fredningsbegrunnelse	Fyrstasjonen har en sterk silhuettvirkning ved sin beliggenhet på en flat holme ute i havet og høy identitetsverdi. Stasjonen har fyrhistorisk verdi med eldre teknisk utstyr bevart. Riksantikvaren vil i tillegg bemerke Feistein fyrstasjon har fyrhistorisk verdi gjennom utviklingen fra ledfyrtårn til kystfyrtårn. I sosial- og næringshistorisk sammenheng er Feistein fyrstasjon et representativt eksempel på en familiestasjon. Kulturminner som tufter etter flere bolighus og uthus, hvor det tidligere bl.a. har vært hønsehus, gir et bilde av livet på fyrstasjonen utover selve fyrdriften. Det er spesielt fyrstasjonens markante beliggenhet med det høye støpejernstårnet Riksantikvaren legger vekt på når det gjelder fyrstasjonens verneverdi. Riksantikvaren finner videre at det er hjemmel for å frede det avsatte området, i henhold til bestemmelsen i § 19. Hele holmen hvor fyrstasjonen ligger hører naturlig med til fyrstasjonens nære omgivelser. Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede det avsatte området for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.
Fyrstasjonens egenart, sårbarhet og tålegrense	Feistein er et kystfyrtårn. Stasjonen har et 25 m høyt rødt støpejernstårn med to hvite belter. Feistein ligger på en holme ved Jærkysten, med fyrtårnet og maskinhuset sammenbygget lengst mot nord. Disse to danner en meget karakteristisk og spennende bygningsmasse, som nok heller bringer tankene hen på middelhavsarkitektur enn til vår egen bygningshistorie. Betjentsboligen og uthuset danner en annen bygningsgruppe, noe mer beskjedent, men allikevel markant plassert mot toppen av holmen. Mot syd, for seg selv, ligger så naustet, lavt og bastant, svart av asfalt og elde. Geologien på holmen er spennende og kraftfull, fargerik og variert. Hovedlandingen ligger lengst mot syd. En mindre landing ligger mot nord. Landingsforholdene er vanskelige.
Kystverkets føringer for alternativ bruk og videre utvikling	På fyrstasjonen er det for tiden kapasitet for overnatting for 15 personer, fordelt på bolig og uthus (anneks). Maskinhuset eigner seg godt til utstillinger og andre arrangementer. Det samme gjelder naustet, selv om det er et røffere og enklere hus å forholde seg til. Det vil være naturlig å tenke seg en videreføring av nåværende bruk / drift.

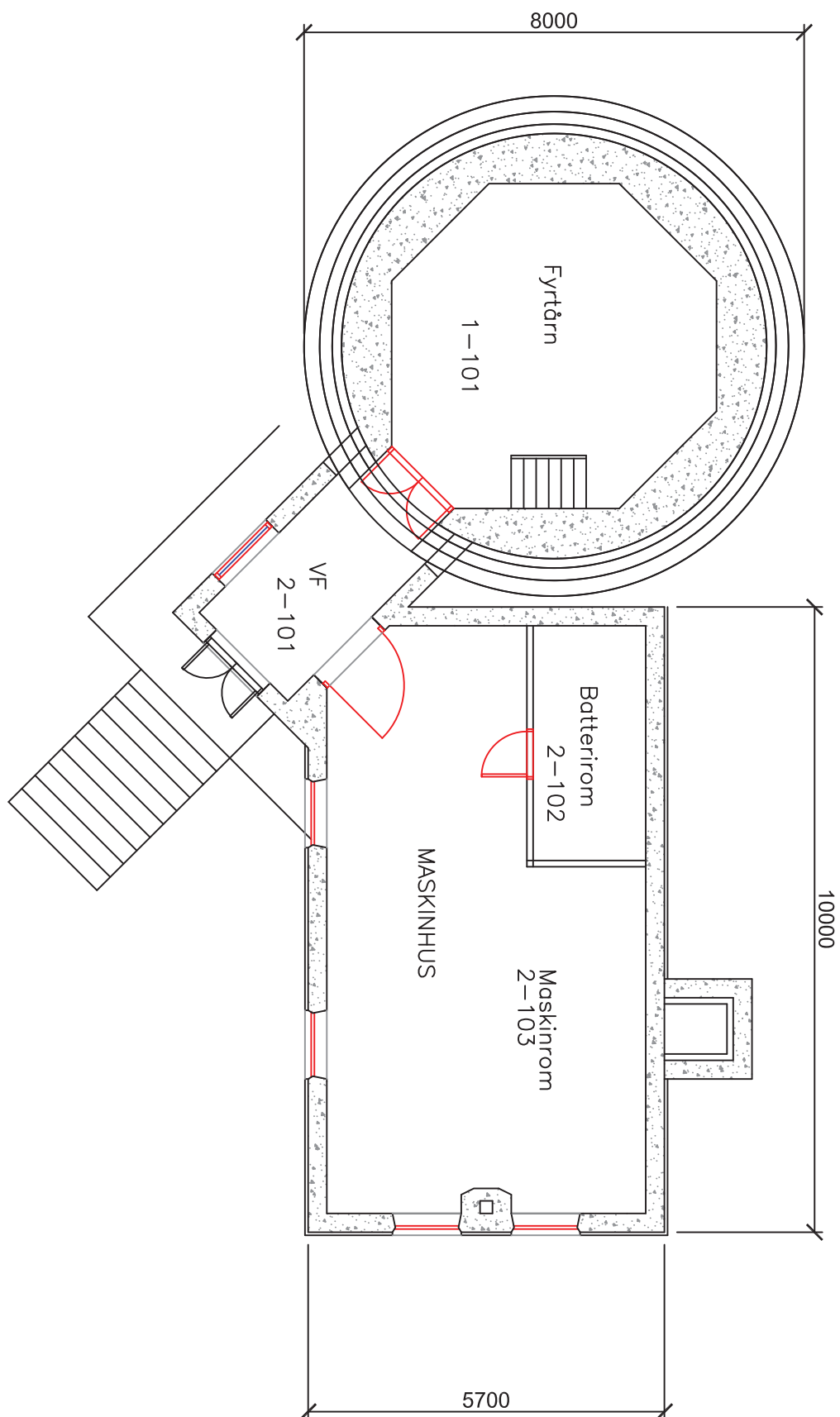
Bygningspresentasjoner: 1. Fyrtårn

Bygningens navn	Fyrtårn
Askeladden nr.	86992-1
GAB nr.	171725089
Byggnr. i fredn.vedtaket	1
Byggeår	1859
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet
Opprinnelig funksjon	Fyrtårn
Fredningsomfang	Eksteriør og interiør
Navigasjonsinstallasjon	Hoved- og bifyr med lys/linser av 2. orden
Bygningsbeskrivelse	Det 25 meter høye støpejernstårnet (1) er malt rødt med to hvite belter. Fyrtårnets inngangsparti er sammenbygd med maskinhuset. Tårnet er omkranset av 2 gallerier i jern, med den øverste rundt lyktehuset og den andre en etasje nedenfor. Fyrlykten har en fransk lynblinklinse fra 1914 som fortsatt er i drift. Deler av diafonen og et eldre klippapparat er bevart på stasjonen.

Foto: Kystverket 30.9.2004

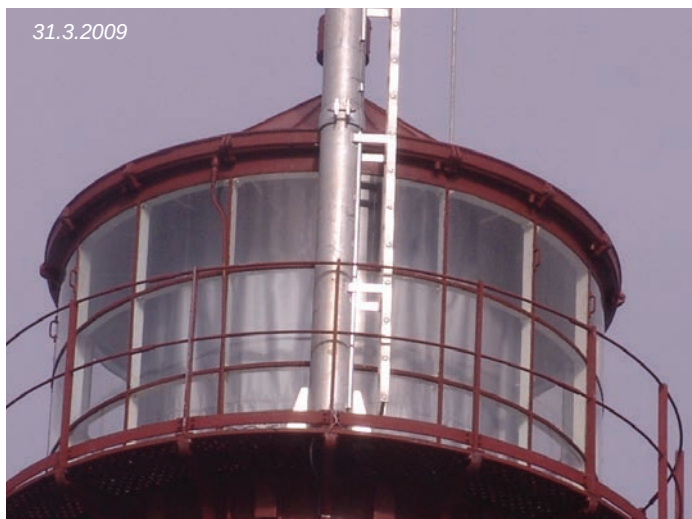
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på sprengstein/fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpte betongtrapper og -veier med jernrekkverk.. 5. Gulv på grunn: Støpt betong med keramiske fliser. 6. Yttervegger: Støpejern plateelementer. rødmalt med to hvite vannrette bånd. 7. Ytterdører: Toføyet, lakkert mahogny ramtredør med fiskebeinmønstrert høvlete panelbord med profil og skygge. 8. Vinduer i tårnet: Støpejernsvinduer med 3 enkle glass. 9. Tak: Metall platetak over lyktehuset. Rødmalt. 10: Takteking: Metallplater. 11. Takrenner og nedløp: Metallrenne langs taket på lyktehuset. Nedløp langs yttervegg. 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen. 14. Halvtak og skråtak: Skråtak / pulttak over VF, felles med maskinhuset. 15. Innervegger: Lett bindingsverk med malt kledning av faspanel. 16 Etasjeskiller: Stål bjelkelag med tregulv. 17. Innvendige trapper: Støpejern elementtrapper, messing meglerdetaljer med blått malt bånd med hvit stjerne. Stål ballustre. Hvitmalte. 18. Piper og ildsteder: Ingen. 19. Luker og ventilasjon: Messingventiler i yttervegg av lyktehus. 20. Galleri og balkong: Støpejernsbraketter, jernplategulv i galleri. støpte ballustre. Rødmalt.
Endringshistorikk	Lite er endret i fyrtårnet. Bortsett fra fyrteknologiske endringer av navigasjonsinstallasjonene.
Retningslinjer for videre utvikling	Bygningsmessige endringer bør ikke være nødvendig. Bygningen er interiørfredet. Det skal normalt ikke være adgang til selve navigasjonsinstallasjonen for andre enn Kystverkets personell. Eventuell tilgang for turister skal være regulert i en egen instruks, og skal bare skje i følge med ansvarlig person.
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Endring av eksisterende eller montering av ny fast innredning / installasjon er søknadspiktig. Dette gjelder også i forbindelse med Kystverkets egen virksomhet.

Tegning av nederste etasje på fyrtårnet og felles inngangsparti med maskinhuset. Mål 1:100.

Tegning basert delvis på eldre arbeidstegninger.

Øverst t.v.: Fyrlykt, med stang for montering av nytt fyrlys. Ø.t.h.: Gallerigulvet med støpejernsbraketter og ventilhetter for ventilasjon av lykta.

Midten over: Overflaten på tårnveggen med rust-avskalling. Midten, t.h.: Mahogny dobbelt-dør til maskinhuset og tårnet.

Til høyre nederst:
Betongtrapp med riss og småskader.

Alle foto Kystverket.

17.3.2010

17.3.2010

31.3.2009

31.3.2009

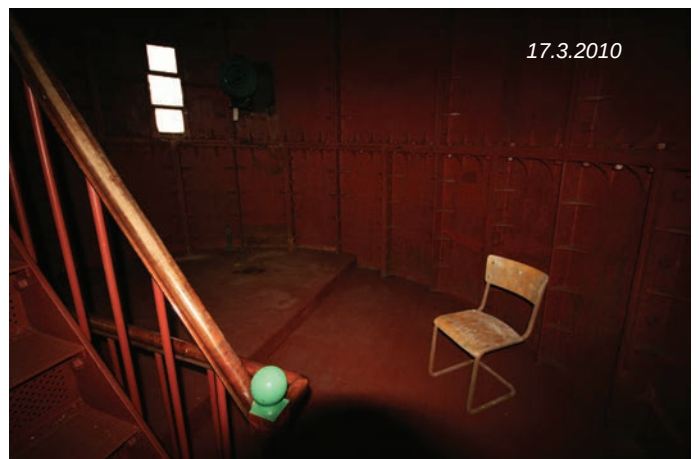
17.3.2010

Øverst: Bifyr i eget rom i tårnet.
 Over: Detalj av trappekonstruksjon og inngangsparti.
 Under: Fra tårnet, innerveggskonstruksjoner med paneldetaljer.

Øverst: Linsesystemet. Over: Produsentens merke/skilt.
 Under: Etasje / rom i tårnet.

31.3.2009

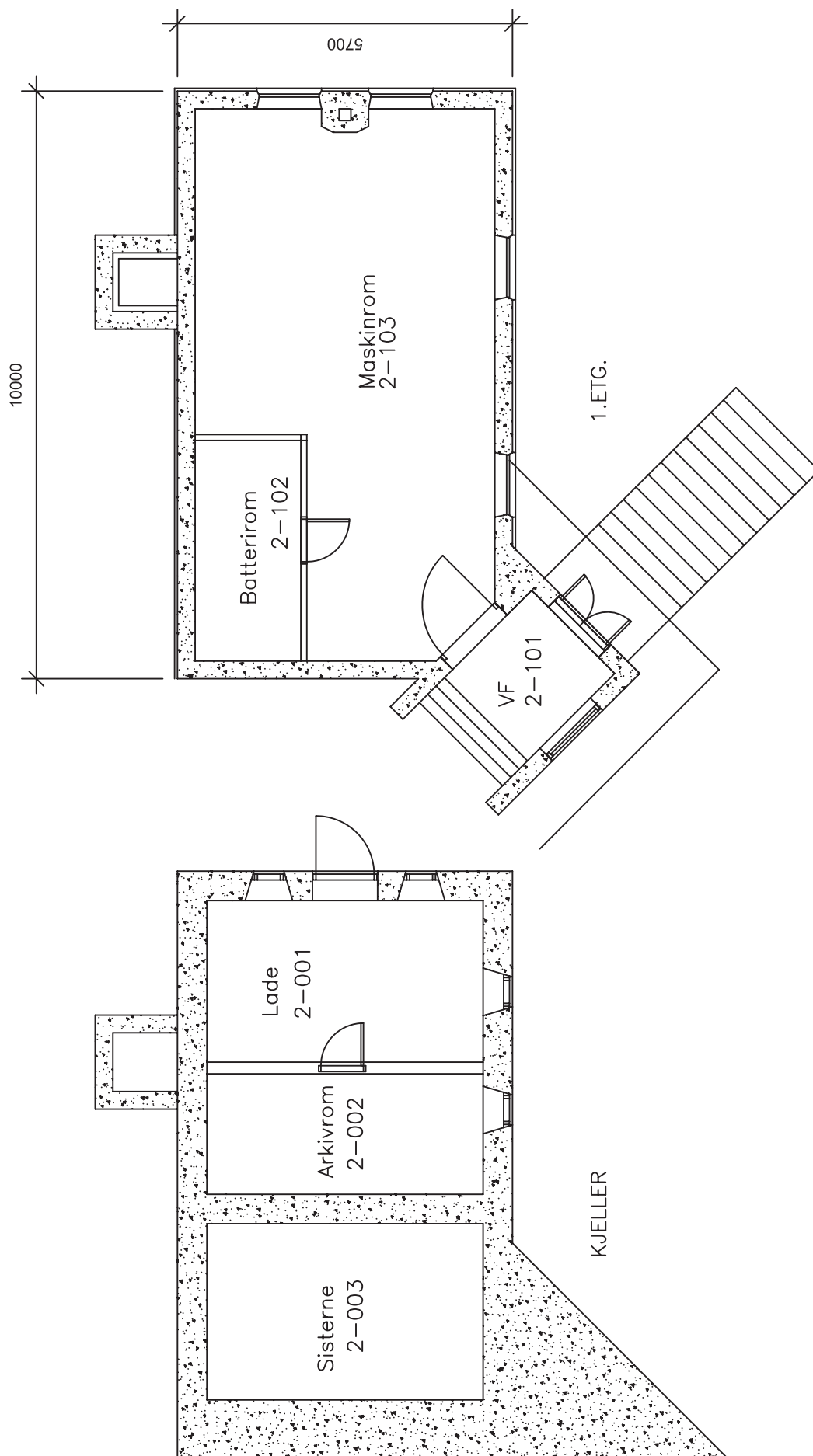

17.3.2010

Alle foto: Kystverket.

2. Maskinhus

Bygningens navn	Maskinhus	
Askeladden nr.	86992-2	
GAB nr.	171725097	
Byggnr. i fredn.vedtaket	2	
Byggeår	1859	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	Foto: Kystverket 17.3.2012
Opprinnelig funksjon	Maskinhus	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Størrelse	10,0 m x 5,7 m= 57 m2 grunnflate.	
Bygningsbeskrivelse	Maskinhuset (2) er bygget i betong og har saltak. Veggene er malt hvite, og taket er tekket med lappskifer.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell 2. Fundament: Betong på fjell 3. Grunnmur: Støpt betong 4. Utvendige trapper og ramper: Støpte betongtrapper og -veier med jernrekkverk.. 5. Gulv på grunn: Støpt betong. 6. Yttervegger: Støpt betong. 7. Ytterdører: Toføyet, lakkert mahogny ramtredør med fiskebeinmønstret høvlete panelbord med profil og skygge. 8. Vinduer: Støpejernsvinduer med med 6 og 12 enkle glassruter. 9. Tak: Saltak med sperrebind. 10: Taktekking: Lappskifer. 11. Takrenner og nedløp: Zinkrenner og nedløp. 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen. 14. Halvtak og skråtak: Pulttak, skråtak over inngangsparti / VF, 15. Innervegger: Lett bindingsverk med kledning av faspanel. 16. Etasjeskiller: Betonggulv med linoleumsfliser / malt betonggulv overflate. 17. Innvendige trapper: Ingen. 18. Piper og ildsteder: En murt pipe fra maskinrom i 1. etasje. 19. Luker og ventilasjon: Store ventilasjonshetter + noen m indre ventiler på 3 fasader. 20. Galleri og balkong:Ingen	
Endringshistorikk	Det er plassert et ekstra rom for lagring og oppbevaring av batteribank i maskinrommet. For øvrig er det vel ikke endret noe, verken interiør- eller eksteriørmessig.	
Retningslinjer for videre utvikling	Det er ikke nødvendig eller ønskelig med noen bygningsmessige endringer.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Endring av eksisterende eller montering av ny fast innredning / installasjon er søknadspliktig. Dette gjelder også i forbindelse med Kystverkets egen virksomhet.	

Planer for maskinhusets 2 etasjer. Mål: 1:100.
Tegning basert delvis på eldre arbeidstegninger.

31.3.2009

Over: Maskinhuset sett fra øst.

Til høyre: Øverst: Fasade syd, med trapp til tårnet. T.h.: Fasade øst.

Under: Vindu på sørfasaden. Til h. nederst: Taket på maskinhuset, med lappskifer og mønepanner av støpejern, rødmalte.

Begge bilder fra 31.3.2009.

Alle foto: Kystverket

17.3.2010

17.3.2010

Fra maskinhusets interiør:
 Over: Maskinrommet i 1. etasje.
 T.v.: Fra undersøke av bordtaket.
 Synlige spiker for skifer og lekter.
 Til høyre: Tak i maskinrommet, detalj
 av himling med luke.
 Under t.v.: Trapp/stige til loft fra
 maskinrommet. Nede t.h.: Flisegulv i
 kjellerrom.

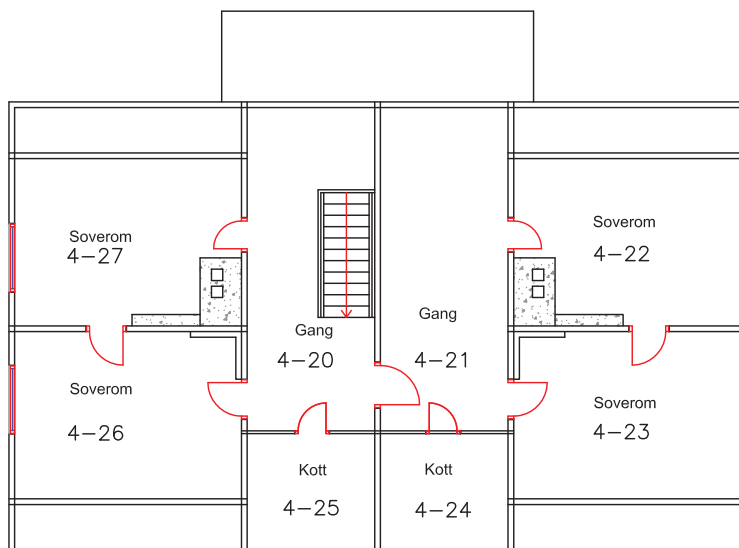
Alle foto: Kystverket

4. Bolig for betjening

Bygningens navn	Bolig	 Foto: Kystverket 17.3.2010.
Askeladden nr.	86992-3	
GAB nr.	19146723	
Byggnr. i fredn.vedtaket	4	
Byggeår	1913-15	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Bolig	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Størrelse	13,0 m x 8,0 m = 104 m2 grunnflate	
Bygningsbeskrivelse	Boligen for betjening (4) er laftet opp med pløyd plank og har saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. Alle vindusrammene er malt hvite.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell / komprimerte masser 2. Fundament: Støpt betong på fjell/stein 3. Grunnmur: Støpt betong kjellermur. 4. Utvendige trapper og ramper: Støpte betongtrapper og -veier med jernrekkverk.. 5. Gulv på grunn: Støpt betong. 6. Yttervegger: Bindingsverk med trekledning ute og inne. Utv.: eternittplater. 7. Ytterdører: Panelte isolerte ramtredører, hvitmalte. 2 stk. i vindfang. Oppr. en til hver leilighet. 8. Vinduer: 2-fags sidehengslete isolerglassvinduer, noen orig. enkle støpejernsvinduer i kjeller. 9. Tak: Saltak med sperrebind. 10: Taktekking: Lappskifer. 11. Takrenner og nedløp: Zink renner og nedløp. 12. Beslag: Metallbeslag 13. Takvinduer og luker: Ingen. 14. Halvtak og skråtak: Skråtak / pulttak over inngangsparti / vindfang. 15. Innervegger: Lett bindingsverk med kledning av panel eller huntonittplater. 16. Etasjeskiller: Trebjelkelag med bordgulv. 17. Innvendige trapper: Lukket tretrapp . 18. Piper og ildsteder: 2 murte og pussete piper. 19. Luker og ventilasjon: Plast-/metallhetter på yttervegg. 20. Galleri og balkong: Ingen.	
Endringshistorikk	Planløsning endret ved overgang fra familiestasjon til tørnstrasjon. Bl.a. ble en trapp til 2. etasje fjernet og gang i 1. etasje utvidet med gjennomgang i hele 1. etasje.	
Retningslinjer for videre utvikling	Ingen grunn til ytterligere bygningsmessige endringer, siden planløsning og innredning er lagt vel til rette for overnatting og optimal bruk av rom i såvel 1. som 2. etasje.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Viktig å beholde originale veggkledninger innvendig der disse finnes. Det er riktigere å male vegger (trepanel) enn å beholde dem ubehandlet (soverom i 2. etasje). For øvrig ingen spesielle hensyn utover hva som er vanlig ved ordinært vedlikehold.	

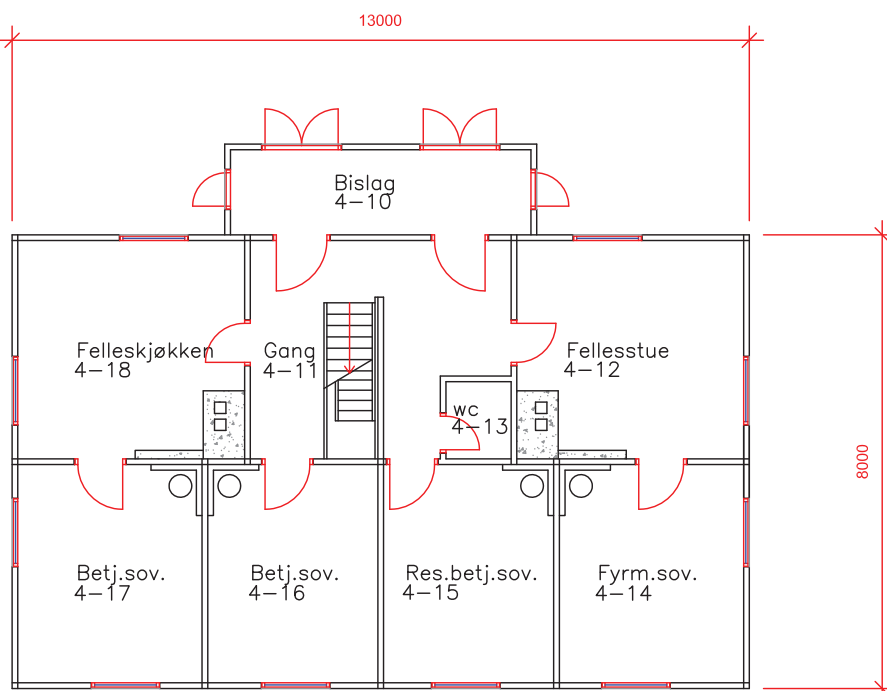
Boligen

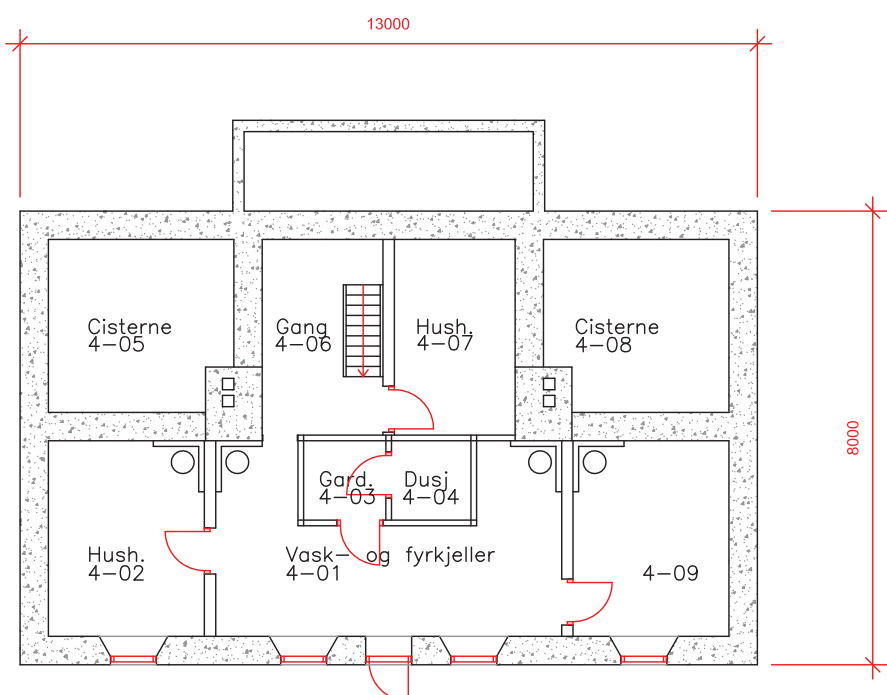
Mål: 1:133

Plan loft.
Tegning basert
på eldre
arbeidstegninger.

Plan 1. etg.

Plan kjeller

Fasade mot øst.

Hjørne nord-øst.

Fasader av boligen.

Øverst: Mot vest.

Midt over: Fasade mot nord. Over: Mot vest.

Foto til høyre: Gjenspikret inngangsdør i VF, mot nord.

Overflødig etter overgang til tårnstasjon.

Alle foto fra 17.3.2010. Kystverket.

Over: Støpejernsvindu i kjeller.

Under: Zink nedløpsrør forsyner sistene med vann via oppsamler / trakt.

Nye zink.renner og nedløp montert i forbindelse med omlegging av skifertak. Under: Løsning med lysinnslipp via plexiglass over vindfang.

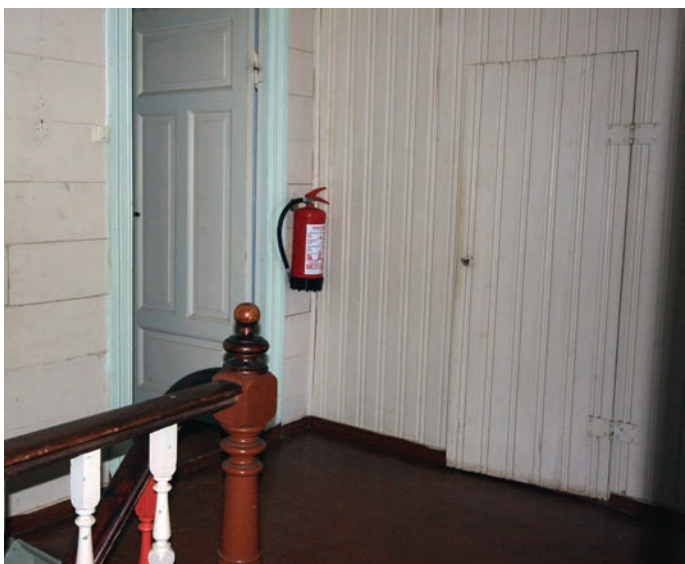

Betongvei / platting langs kjeller-yttervegg rundt boligen.

Alle foto fra 17.3.2010. Kystverket.

Over: Fra gang i 2. etasje. Under: Soverom i 1. etasje, mot nord.

Over: Fra oppholdsrom i 1. etasje, stue mot sydøst.
Under: Nytt sanitærrom med dusj i kjelleren.

Alle foto fra 17.3.2010. Kystverket.

Over: Soverom i 2. etasje. Vindu mot syd.
Under: Soverom i 2. etg mot sydøst.

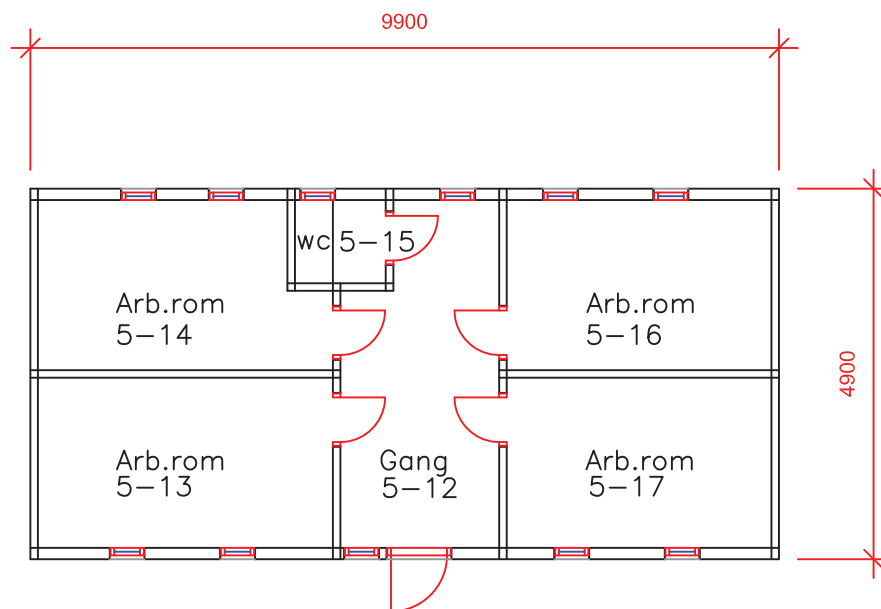
Over: Kjøkken i 1. etg., mot sydvest. Under: Bod i kjeller.

5. Uthus

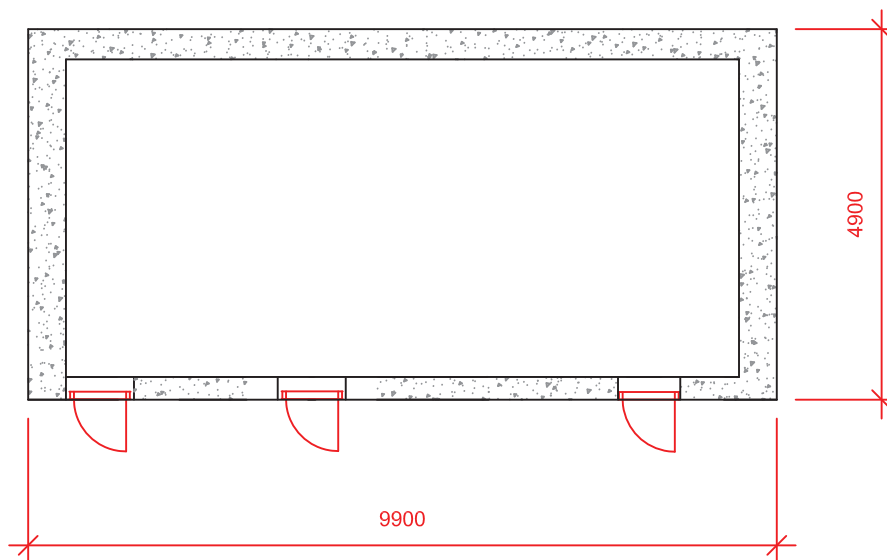
Bygningens navn	Uthus	
Askeladden nr.	86992-4	
GAB nr.	176815973	
Byggnr. i fredn.vedtaket	5	
Byggeår	1913-15	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Uthus-bod	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, og interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.	
Størrelse	4,9 m x 9,9 m = 48,5 m2 grunnflate.	
Bygningsbeskrivelse	Uthuset (5) har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. Vindusrammene er malt hvite.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell / komprimerte masser. 2. Fundament: Betong på fjell/stein. 3. Grunnmur: Støpt betong. 4. Utvendige trapper og ramper: Støpte betongtrapper og -veier med jernrekkverk.. 5. Gulv på grunn: Jordgulv i kjellerrom / krypkjeller. 6. Yttervegger: Bindingsverk med trekledning ute og inne. Senere kledd utvendig med eternitt. 7. Ytterdører: Panelt ramtredør til 1. etasje. Labankdør til loft i gavl, labankdører til kjellerrom. 8. Vinduer: 4 stk. enkle, originale trevinduer, to-fags sidehengslete med horisontal midtspross. 1 stk. fastkarm trevindu m to ruter og horisontal midtspross. 9. Tak: Saltak med sperrebind. 10. Taktekking: Lappskifer. 11. Takrenner og nedløp: Zink renner og nedløp. 12. Beslag: Sementbaserte vinkelplater på vindskier og i mønet. 13. Takvinduer og luker: Ingen. 14. Halvtak og skråtak: Ingen. 15. Innervegger: Lett bindingsverk med ubehandlet trepanel 16. Etasjeskiller: 17. Innvendige trapper: 18. Piper og ildsteder: 19. Luker og ventilasjon: 20. Galleri og balkong: 21. Diverse:	
Endringshistorikk	Lite er endret i uthuset gjennom tidene. Fremstår som ganske autentisk.	
Retningslinjer for videre utvikling	Uthuset kan være brukbart til såvel overnatting som arbeids- og oppholdsrom for fyrverter og besøkende. Det bør være enkelt å ta i bruk rommene slik de er, med den nåværende planløsningen.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Ingen spesielle forhold utover vanlig vedlikehold	

Plan uthus:

1.ETG.

KJELLER

Mål: 1:100.

Tegning basert på eldre arbeidstegning.

17.3.2010

Alle foto: Kystverket

17.3.2010

17.3.2010

Fasader på uthuset. Øverst: Mot syd (t.v.) og mot vest (t.h.)
Over: Mot øst, og detalj av kjeller dør. Under: Fasade mot nord.
Nederst: Vindu mot nord (t.v.) og dør mot nord (t.h.).

17.3.2010

31.3.2009

17.3.2010

17.3.2010

Interiørfoto fra ulike rom i 1. etasje i uthuset.

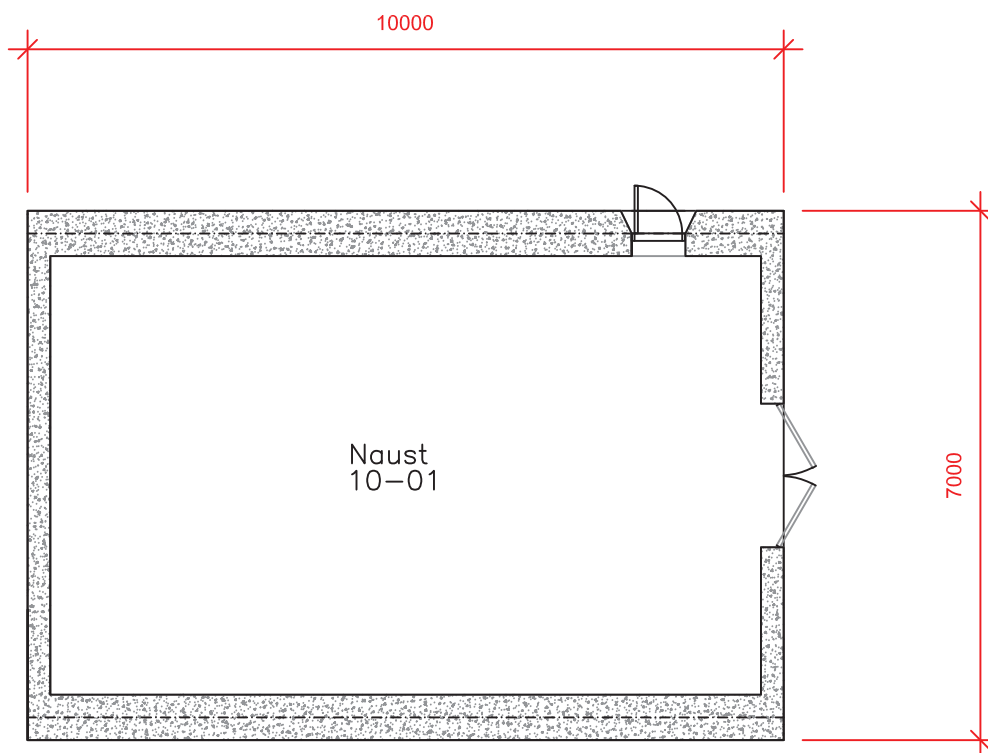
Alle foto 17.3.2010. Kystverket.

Fra kjellerrom.

10. Naust

Bygningens navn	Naust	
Askeladden nr.:	86992-5	
GAB nr.	171725119	
Byggnr. i fredn.vedtaket	10	
Byggeår	1913-15	
Byggherre / Arkitekt	Fyrvesenet	
Opprinnelig funksjon	Naust.	
Fredningsomfang	Fredningen gjelder bygningens eksteriør, samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/ romfordeling.	
Størrelse	10,0 m x 7,0 m = 70 m2 grunnflate.	
Bygningsbeskrivelse	Naustet (10) er bygget i betong med hvelvet, armert tak og malt sort (asfalt). Foran naustet er et båtopptrekk på skinner.	
Konstruksjon og materialbruk	1. Byggegrunn/drenering: Fjell / komprimerte masser. 2. Fundament: Betong på fjell/stein. 3. Grunnmur: Støpt betong. 4. Utvendige trapper og ramper: Støpte betongtrapper og -veier med jernrekkverk.. 5. Gulv på grunn: Betonggulv i hele naustet. 6. Yttervegger: Armert betong. 7. Ytterdører: 1 stk. dobbel labankdør m utv. slåe mot øst, 1 stk. enkel labankdør mot nord. 8. Vinduer: Ingen 9. Tak:Hvelvet / buet betongtak. 10: Taktekking: asfaltbelegg. 11. Takrenner og nedløp: Ingen 12. Beslag: Ingen 13. Takvinduer og luker: Ingen. 14. Halvtak og skråtak: Ingen 15. Innervegger: Ingen 16. Etasjeskiller: Ingen 17. Innvendige trapper: Ingen 18. Piper og ildsteder: Ingen 19. Luker og ventilasjon: Ingen 20. Galleri og balkong: Ingen	
Endringshistorikk	Naustet fremstår nokså uforandret. Vær og vind har slitt hardt på ytterflatene, spesielt taket.	
Retningslinjer for videre utvikling	Naustet består av ett stort rom, med dobbel dør ut mot båtopptrekk. Bygget bør egne seg bra som møtested / arena for sammenkomster i den varme årstiden.	
Spesielle forhold vedrørende vedlikehold	Viktig at man bruker rette materialer ved vedlikehold. Ytterflatene trenger god asfalt-inndekking,, og dørene er slitt, bl.a. med rustskader på hengsler og sprekker og skader i betong.	

Plan naust 1:100.
Basert på eldre tegning.

Betongveien ned mot landingen og naustet.

Foto: Kystverket
31.1.2009

Eksteriørbilder av naustet. Alle foto fra 17.3.2010.

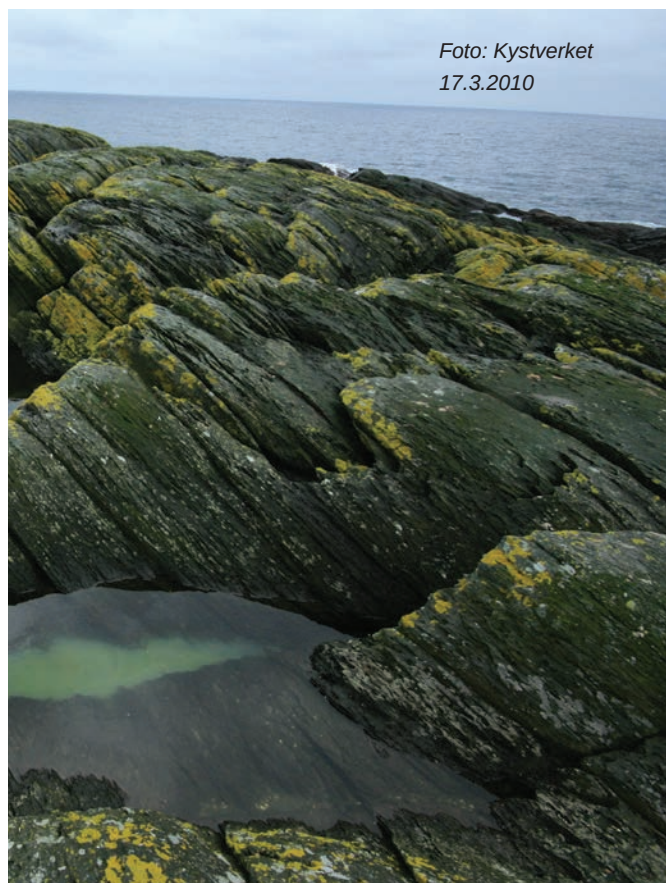
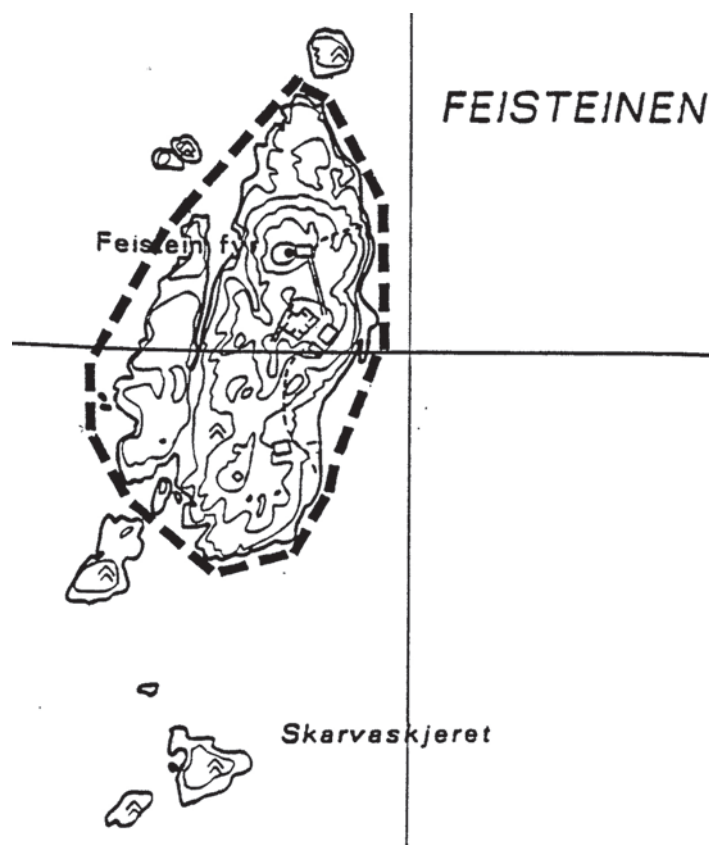

Fra naustet. Interiør. 17.3.2010. Foto: Kystverket.

Feistein fyr: Det fredete området

Omfanget av fredningen:

“Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele øya som fyrstasjonen ligger på (Staten v/Kystverket)”

Formålet med fredningen: “Formålet med fredningen av området rundt fyrstasjonen er å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet ved å bevare miljøets karakter. Miljøet består av forskjellige kulturminner og landskapselementer som tufter etter tidligere bolighus og naust, oppmurt vei med rødmalt stangjersrekkverk, bro med betongdekke og jerndragere over steinstabber, trapper, hvitmalt tregjerde, beskyttelsesmur mot sjøvann, landing og kran.”

Fredningsbestemmelser: “. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. “

Skjøtsel av området:

Ved skjøtsel av uteområdet skal det tas utgangspunkt i nåværende, eventuelt tidligere situasjon. Eventuell ny beplantning skal ikke tilføre planter som ikke hørte hjemme på fyrstasjonen da den var bemannet.

Skilting:

All utendørs skilting er søknadspliktig. Det skal legges opp til en nøktern og enhetlig bruk av skilting. Skiltingen skal være i tråd med Kystverkets retningslinjer for skilting, og hovedformålet er formidling av fyrstasjonens historie. Andre offentlige myndigheters skilting skal i størst mulig grad tilpasses Kystverkets skilting.

Vedlegg 1: Oversikt over Kystverkets fyrstasjoner.

28.06.2012

Region	Fredete fyrstasjoner	Bygninger	Ikke fredete fyrstasjoner	Bygninger	SUM
Sørøst	20	i Kystverkets eie	8	i Kystverkets eie	28
	Torbjørnshjær		Struten		
	Homlungen		Strømtangen Fredrikstad		
	Færder		Digerudgrunnen		
	Store Færder (ruin)		Steilene		
	Svenner		Twistein		
	Stavernsodden		Langøytangen	delvis	
	Jomfruland		Songvår		
	Strømtangen Kragerø		Søre Katland		
	Stavseng				
	Lyngør				
	Ytre Møkkalasset				
	Store Torungen				
	Lille Torungen				
	Homborsund				
	Grønningen				
	Oksøy				
	Ryvingen				
	Hatholmen				
	Lindenes				
	Lista				
Vest	12		11		23
	Eigerøy	delvis	Lille Prestshjær		
	Feistein		Viberodden		
	Kvitsøy		Flatholmen		
	Geitungen		Fjøløy		
	Utsira		Ryvarden	delvis	
	Røvaersholmen		Holmengrå		
	Slätterøy		Kvanhovden		
	Hellisøy		Hendanes		
	Utvær		Ulvesund		
	Geita		Skongenes		
	Ytterøyane		Kråkenes		
	Stabben				
Midt-Norge	19		16		35
	Runde		Svinøy		
	Grasøyane		Flåvær		
	Hogsteinen		Lepsøyrev		
	Alnes	delvis	Erkna		
	Ulla		Storholmen		
	Ona	delvis	Flatflesa		
	Kvitholmen		Bjørnsund		
	Grip		Hestshjær		
	Haugjegla		Stavenes		
	Sletringen		Tyrhaug		
	Sula	delvis	Skalmen		
	Vingleia		Terningen		
	Halten		Finnvær		
	Kjeungshjær		Asenvågøy		
	Kaura		Grinna		
	Buholmråsa		Gjeslingene		
	Kya				
	Nordøyan				
	Sklinna				
Nordland	10		8		18
	Bremstein		Ytterholmen		
	Åsvær		Træna		
	Myken		Kalsholmen		
	Landegode		Tennholmen		
	Måløy-Skarsholmen		Barøy		
	Tranøy		Moholmen		
	Skrova		Glåpen		
	Skomvær		Værøy		
	Anda				
	Andenes				
Troms og Finnmark	7		3		10
	Hekkingen		Torsvåg		
	Fugløykalven		Fruholmen		
	Slettnes		Helnes		
	Kjølnes				
	Makkaur				
	Vardø				
	Bøkfjord				
Totalt antall	68		46		114

Vedlegg 2: Fredningsvedtak for Feistein fyrstasjon.

SAKSBEHANDLER
førstekonsulent Liv Nygaard
DERES REF.

INNVALGSTELEFON
22 94 04 93
DERES DATO

TELEFAKS
64 94 04 07

VÅR REF.
97/4183
Ark. B-225

VÅR DATO

Likelydende brev til:

- Kystverket 2. distrikt
- Klepp kommune
- Rogaland fylkeskommune

FEISTEIN FYRSTASJON - GNR. 51 BNR. 3 (STATEN V/KYSTVERKET)
- KLEPP KOMMUNE

VEDTAK OM FREDNING MED HJEMMEL I LOV OM KULTURMINNER
§§ 15 OG 19, JFR. § 22

Med hjemmel i lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 § 15 og 19, jfr. § 22, fatter Riksantikvaren vedtak om fredning av Feistein fyrstasjon, gnr. 51 bnr. 3, Klepp kommune.

Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Miljøverndepartementet til Riksantikvaren ved departementets vedtak av 30. juni 1989 med endringer fastsatt 23. desember 1992.

Omfanget av fredningen

Fredningsvedtaket omfatter støpejernstårn med fyrlykt og øvrige bygninger på fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 15:

1. Fyrtårn
2. Maskinhus
4. Bolig for betjening
5. Uthus
10. Naust

Tallene referer seg til vedlagte kart fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulssen - Oslo 1986), vedlegg 2.

Fredningen gjelder fyrtårnets eksteriør og interiør, og boligen og de øvrige bygningenes eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

Dronningensgate 13

Postboks 8196 Dep, 0034 Oslo

ok.navn: g:\eiendom\fredningsvedtak\feisteinvedtak.doc

Telefon: 22 94 04 00 Telefaks: 22 94 04 04 Internett: riksantikvaren@ra.dep.no

RIKSANTIKVAREN

Fredningsvedtaket omfatter videre et område rundt fyrstasjonen i henhold til lov om kulturminner § 19. Fredningsområdet omfatter hele øya som fyrstasjonen ligger på (Staten v/Kystverket).

Fredningsområdet og de fredete bygningene er avmerket på vedlagte kart datert 23. september 1997 og påført Riksantikvarens stempel, vedlegg 1.

Formålet med fredningen

Formålet med fredningen av Feistein fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg med fyrtårn og øvrige bygninger på fyrstasjonen og området rundt fyrstasjonen.

Formålet med fredningen av fyrtårnet er å bevare tårnets eksteriør og interiør med fast inventar og teknisk utstyr knyttet til fyrdriften. Fredningen gjelder ikke teknisk utstyr i drift.

Formålet med fredningen av bolighuset og de øvrige bygningene er å bevare bygningenes eksteriør samt interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

Formålet med fredningen av området rundt fyrstasjonen er å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet ved å bevare miljøets karakter. Miljøet består av forskjellige kulturminner og landskapselementer som tufter etter tidligere bolighus og naust, oppmurt vei med rødmalt stangjersrekkverk, bro med betongdekke og jerndragere over steinstabber, trapper, hvitmalt tregjerde, beskyttelsesmur mot sjøvann, landing og kran.

Fredningsbestemmelser

De følgende fredningsbestemmelsene er fastsatt med hjemmel i lov om kulturminner §§ 15 og 19. Bestemmelsene gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid samt forskrift om faglig ansvarsfordeling.

1. Det er ikke tillatt å rive bygningene eller deler av disse.

2. a) Fyrtårn

Det er ikke tillatt å bygge om bygningens eksteriør eller interiør.

b) Bolighus og øvrige bygninger

Det er ikke tillatt å bygge om bygningenes eksteriør eller interiør med hensyn til opprinnelig hovedstruktur/romfordeling.

3. a) Fyrtårn

Utskifting av bygningsselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningens eksteriør eller interiør, er ikke tillatt.

b) Bolighus og øvrige bygninger

Utskifting av bygningsselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid utover vanlig vedlikehold i bygningens eksteriør, er ikke tillatt.

4. Tilbakeføring til opprinnelig eller tidligere utseende kan tillates under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på dokumentert grunnlag og etter godkjenning av forvaltningsmyndighet.

5. Vedlikehold og istandsetting skal utføres med tradisjonelle materialer og metoder tilpasset bygningens egenart og opprinnelige bygningstekniske løsninger.

6. Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendring som kan forandre anleggets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen.

7. Fredningen skal ikke være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen.

Følger av fredningen

Når det gjelder behandling av fredete områder, bygninger og anlegg, vises det til bestemmelsene i lov om kulturminner §§ 15a-19 og 21 samt fredningsbestemmelsene over.

I henhold til Miljøverndepartementets vedtak om delegering av 30. juni 1989 med endringer av 23. desember 1992 er forvaltningen av fredete områder, bygninger og anlegg lagt til den enkelte fylkeskommune. Riksantikvaren er klageinstans for enkeltvedtak fattet av fylkeskommunen, jfr. forvaltningsloven § 28.

I henhold til lov om kulturminner §§ 15a og 19 kan departementet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra fredningen for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete kulturminnet eller området. Denne dispensasjonsmyndigheten er i henhold til forskrifter av 23. desember 1992 delegert til den enkelte fylkeskommune.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse til å sette i verk alle typer bygningsmessige arbeider og utomhusarbeider utover vanlig vedlikehold innenfor det fredete området. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen som avgjør om tiltaket kan iverksettes. Er det tvil om et tiltak er å anse som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen kontaktes.

Det er eier som har ansvaret for det løpende vedlikehold av fredete bygninger, anlegg og områder.

Bakgrunn for fredningssaken

Fredningen av Feistein fyrstasjon har sin bakgrunn i et samarbeid mellom Kystdirektoratet og Riksantikvaren om utarbeidelse av en plan for bevaring og bruk av fyrstasjonene i landet. På grunnlag av planen er det valgt ut et representativt utvalg av landets fyrstasjoner som skal vernes gjennom fredning.

Fyrstasjonene langs kysten er markante kulturminner som på en spesiell måte er med på å karakterisere Norge som kyst- og sjøfartsnasjon. Fyrstasjonene har både kulturhistorisk og arkitektonisk verdi; kulturhistorisk ved deres tilknytning til sjøfart, fyrvesen og kystkultur og arkitektonisk ved deres særegne form og plassering. Oppbyggingen og utviklingen av et landsomfattende fyrsystem med over 200 fyrstasjoner spredt langs hele kysten, er et av de mest omfattende prosjekter den norske stat har gjennomført.

I dag er fyrstasjonene utsatt for store forandringer med hensyn til bruk og drift. Dette har gjort det nødvendig å ta stilling til hvilke fyrstasjoner som skal bevares i sin nåværende form. Gjennom fredning vil Riksantikvaren legge antikvariske prinsipper og retningslinjer til grunn for den videre behandling og bruk av fyrstasjonene. Dessuten ønsker Riksantikvaren at fyrstasjonene skal ha fredningsstatus som kulturminner av nasjonal verdi og interesse.

Eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

Staten v/Kystverket står som eier av Feistein fyrstasjon.

Feistein fyrstasjon ligger i et uregulert område. Fyrstasjonen inngår i Jærestrendene landskapsvernområde, og er vernet etter lov om naturvern.

Feistein fyrstasjon som kulturminne. Beskrivelse av anlegget

Feistein fyrstasjon ligger på en holme ved Jærkysten. Fyrstasjonen ble opprettet i 1859. Anlegget har hele tiden vært i utvikling og gjennomgått bygningsmessige og tekniske endringer. I 1895 ble fyrstasjonen ombygd fra ledfyrtårn til kystfyrtårn. I 1912/15 ble stasjonen fullstendig modernisert. Den gamle fyrvokterboligen med tretårn på taket ble erstattet av et støpejernstårn. Støpejernstårnet ble satt opp på Feistein etter at det i 1914 sto utstilt på Norges Jubilæumsutstilling i Oslo med komplett fyrapparat. Ved siden av fyret ligger maskinhus og oljetanker. Bolig, uthus, samt tufter etter tidligere boliger og naust ligger litt unna fyret. Landing og naust er plassert enda et stykke lenger sør. Stasjonen har dårlige landingsforhold.

Det 25 meter høye støpejernstårnet (1) er malt rødt med to hvite belter. Fyrtårnets inngangsparti er sammenbygd med maskinhuset. Tårnet er omkranset av 2 gallerier i jern, med den øverste rundt lyktehuset og den andre en etasje nedenfor.

Fyrlykten har en fransk lynblinklinse fra 1914 som fortsatt er i drift. Deler av diafonen og et eldre klippapparat er bevart på stasjonen.

Maskinhuset (2) er bygget i betong og har saltak. Veggene er malt hvite, og taket er tekket med lappskifer.

Boligen for betjening (4) er laftet opp med pløyd plank og har saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. Alle vindusrammene er malt hvite.

Uthuset (5) har bindingsverkskonstruksjon og saltak. Veggene er kledd med eternittplater, og taket er tekket med lappskifer. Vindusrammene er malt hvite.

Naustet (10) er bygget i betong med hvelvet, armert tak og malt sort. Foran naustet er et båtopptrekk på skinner.

På fyrstasjonen er det foruten bygningene kulturminner som tufter etter tidligere bolighus og naust, oppmurt vei med rødmalt stangjersrekkverk, bro med betongdekke og jerndragere over steinstabber, trapper, hvitmalt tregjerde, beskyttelsesmur mot sjøvann, landing og kran.

Fyrstasjonen ble automatisert 1988 og avfolket i 1990.

Nærmere beskrivelse

For nærmere beskrivelse av Feistein fyrstasjons historie vises det til vedlagte utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug og Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Vurdering av kulturminnet. Begrunnelse for fredningsvedtaket

«Nasjonal verneplan for fyrstasjoner»s vurdering

I «Nasjonal verneplan for fyrstasjoner» er det gitt følgende vurdering av Feistein fyrstasjon:

«Fyrstasjonen har en sterk silhuettvirkning ved sin beliggenhet på en flat holme ute i havet og høy identitetsverdi. Stasjonen har fyrhistorisk verdi med eldre teknisk utstyr bevart.»

Riksantikvaren vil i tillegg bemerke

Feistein fyrstasjon har fyrhistorisk verdi gjennom utviklingen fra ledfyr til kystfyr.

I sosial- og næringshistorisk sammenheng er Feistein fyrstasjon et representativt eksempel på en familiestasjon. Kulturminner som tufter etter flere bolighus og uthus, hvor det tidligere bl.a. har vært hønsehus, gir et bilde av livet på fyrstasjonen utover selve fyrdriften.

Det følger av lov om kulturminner § 15 at Riksantikvaren kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Videre kan Riksantikvaren i henhold til lov om kulturminner § 19 frede et område rundt et fredet kulturminne så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor finner Riksantikvaren at Feistein fyrstasjon er et så verdifullt bygningsanlegg i både kulturhistorisk og arkitektonisk sammenheng at det oppfyller betingelsene for fredning etter bestemmelsen i § 15. Det er spesielt fyrstasjonens markante beliggenhet med det høye støpejernstårnet Riksantikvaren legger vekt på når det gjelder fyrstasjonens verneverdi.

Riksantikvaren finner videre at det er hjemmel for å frede det avsatte området, i henhold til bestemmelsen i § 19. Hele holmen hvor fyrstasjonen ligger hører naturlig med til fyrstasjonens nære omgivelser. Etter Riksantikvarens oppfatning er det nødvendig å frede det avsatte området for å oppnå hensikten med områdefredningen, nemlig å bevare virkningen av kulturminnene i miljøet.

Saksgang frem til fredningsvedtaket

Varsel om igangsettelse av fredningssak ble i samsvar med lov om kulturminner § 22.1 meddelt Kystverket 2. distrikt, Klepp kommune og Rogaland fylkeskommune i brev av 6. september 1995. Samtidig ble meldingen kunngjort i Haugesunds Avis og Stavanger Aftenblad A/S. Det er kommet inn 1 uttalelse til varselet, fra Klepp kommune i brev av 4. oktober 1997. Kommune har ingen merknader til varselet.

Det ble deretter utarbeidet fredningsforslag som ble sendt på høring til berørte parter i brev av 26. november 1997. Forslaget ble samtidig lagt ut til offentlig ettersyn i Klepp kommune og i Rogaland fylkeskommune. Det er kommet inn en (1) uttalelse til fredningsforslaget fra Rogaland fylkeskommune, hvor fredningsforslaget er behandlet i Utvalg for kultur 14. mai 1998. Utvalget er enstemmig positive til fredningen av Feistein fyrstasjon.

Fredningsforslaget ble i høringsperioden behandlet i kommunestyret i Klepp kommune. Kommunestyret slutter seg til fredningen. Da det ikke er kommet inn noen uttalelser i høringsperioden som forandrer fredningsforslaget, finner Riksantikvaren det riktig å fatte vedtak om fredning av Feistein fyrstasjon uten ny behandling i kommunestyret i Klepp kommune.

Opplysning om klageadgang og tinglysing

Riksantikvarens fredningsvedtak kan påklages til Miljøverndepartementet, jfr. forvaltningsloven § 28. Eventuell klage skal stiles Miljøverndepartementet men sendes Riksantikvaren. Klagefrist er 3 uker innen mottakelsen av fredningsvedtaket.

Fredningsvedtaket vil bli tinglyst av Riksantikvaren i samsvar med lov om kulturminner § 22.5.

Med hilsen

Nils Marstein
riksantikvar

Unni Grønn

Gjenpart
m/vedlegg: - Miljøverndepartementet
 - Kystdirektoratet
 - Rogaland fylkeskommune, Kulturetaten
 - Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernavd.

Vedlegg: - Kart, datert 23. september 1997
 - Kopi av utdrag fra «Norges fyr» (Bjørkhaug, Poulsson - Oslo 1986), vedlegg 2.

Likelydende brev til:

Kystverket 2. distrikt
Postboks 466
5501 Haugesund

Klepp kommune
P.b 25
4060 Klepp

Rogaland fylkeskommune
P.b. 130
4001 Stavanger

Feistein fyrstasjon

BELIGGENHET:

Utenfor Jæren, ca. 7 km sjøvei fra Ølberg, 58 49,6 5 30,4. G.nr. 51, b.nr. 3 i Klepp kommune

OPPRETTET:

1859

FYRBYGNING:

Rødt jerntårn med to hvite belter, 25 m. Bifyr i samme tårn, 20,7 m

LYSKARAKTER:

2 lynblink hvert 20. sek. Hvitt rundtlysende. Bifyr grp.okk., 1 klipp, 1 fast rødt

LYSSTYRKE:

2 430 000 cd, bifyr 6 900 cd (begge 2. orden)

LYSETS HØYDE:

34 m over høyvann, bifyr 20,7 m over høyvann

LYSVIDDE:

16,8 n mil, bifyr 13,4 n mil

TÅKESIGNAL:

1915 horn, 1953 diafon

RADIOFYR:

1931 (radio tåkesignal)
1948, rekkevidde 50 n mil

RACON:

1978

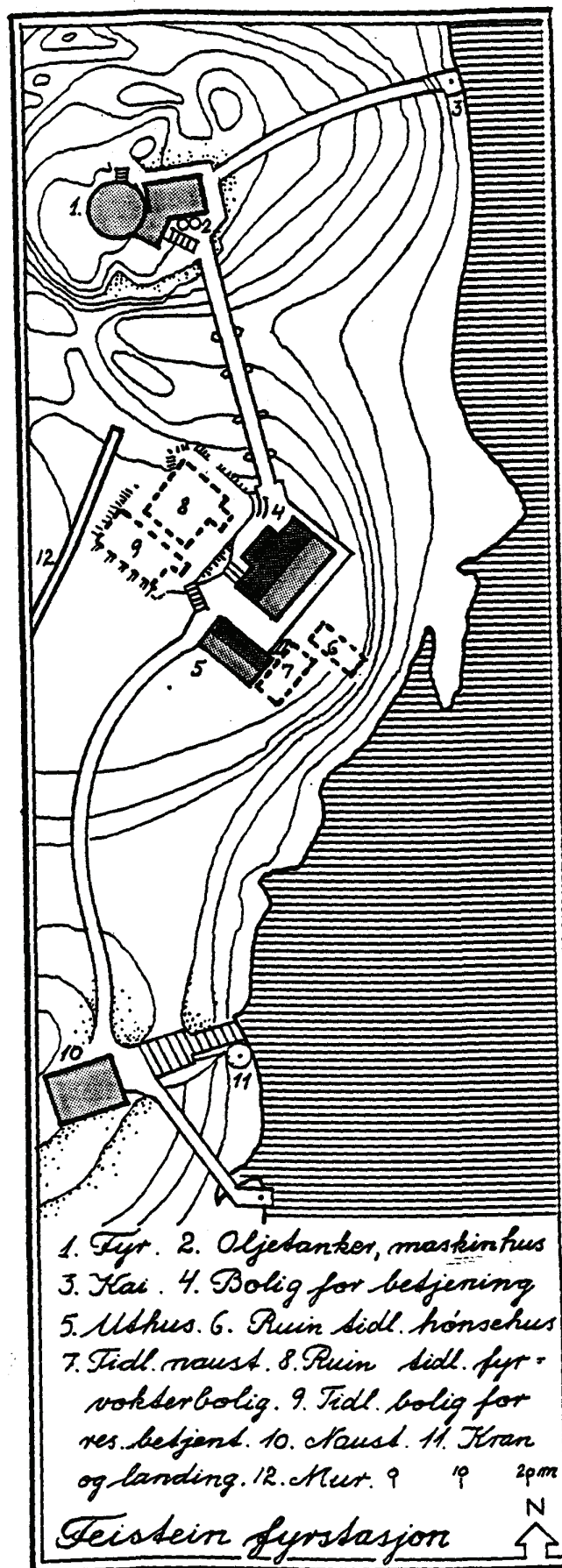
Stortinget bevilget i budsjetterterminen 1857/60 midler til et fyr på Flatholmen ved Tananger. Etter en inspeksjonsreise i 1857 mente fyrdirektøren at det var mer ønskelig med et innseilingsfyr på Feistein. I brev til departementet skriver han bl.a.:

«Alle Fartøier som østenfra kommer til Jæderen søker Feistein. Uten Kjending av denne drister man sig oftest ikke at holde ind, og er ofte nødt til at holde Sjøen hele Natten, hvilket i tykt og stormende Veir ikke alene er en stor Ulempe, men farlig med den store Skjærgaarden. Kan derfor dette Skjær med et Fyr gjøres kjendelig saa maa den største nytte av et nyt Fyr i disse Farvand ansees opnaaet.»

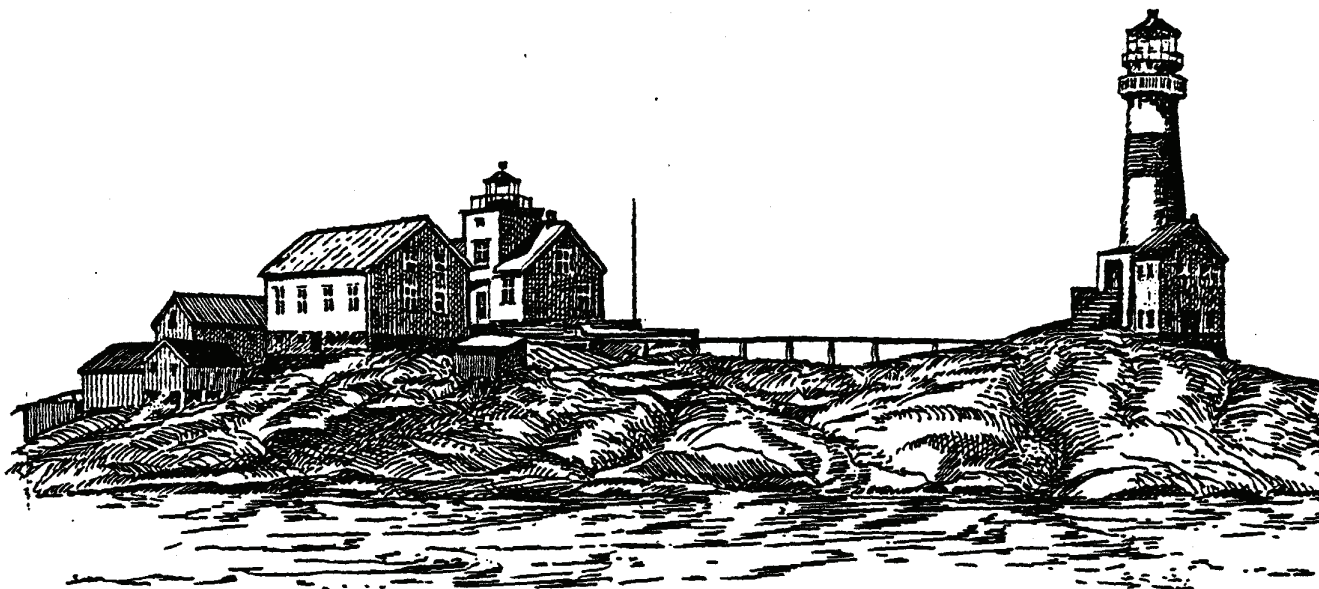
Han konkluderer med å foreslå at den gitte bevilgning til Flatholmen fyr blir overført til et fyr på Feistein. Imidlertid mener han at et fyr på Flatholmen er nødvendig for de fartøyer som kommer inn fra sjøen og skal videre nordover.

Ved en kgl. res. i juni 1858 ble det så bestemt at fyret skulle bygges på Feistein.

Holmen eller rettere skjæret ble kjøpt for 120 spd. Fyrlykten ble plassert i et lite tårn på taket av fyrbygningen. Fyrapparatet var av 4. orden og gav et fast rødt lys. Det ble videre ført opp et uthus og

Tegning etter situasjonsplan fra 1917.

Feistein fyrstasjon ved ombyggingen i 1915. Tegning etter foto, Kystdirektoratet.

Feistein fyrtårn og maskinhus. T.h. en tysk kikkert fra okkupasjonstiden. Foto 1981.

et naust med båtopptrekk. Fyret ble tent 10. november 1859.

I anledning en søknad til fyrvokterstillingen skriver fyrdirektøren «... at Feistein rimeligvis blir den værste av alle de under Fyrvæsenet sorterende Poster».

Det var en spådom som dessverre skulle holde stikk.

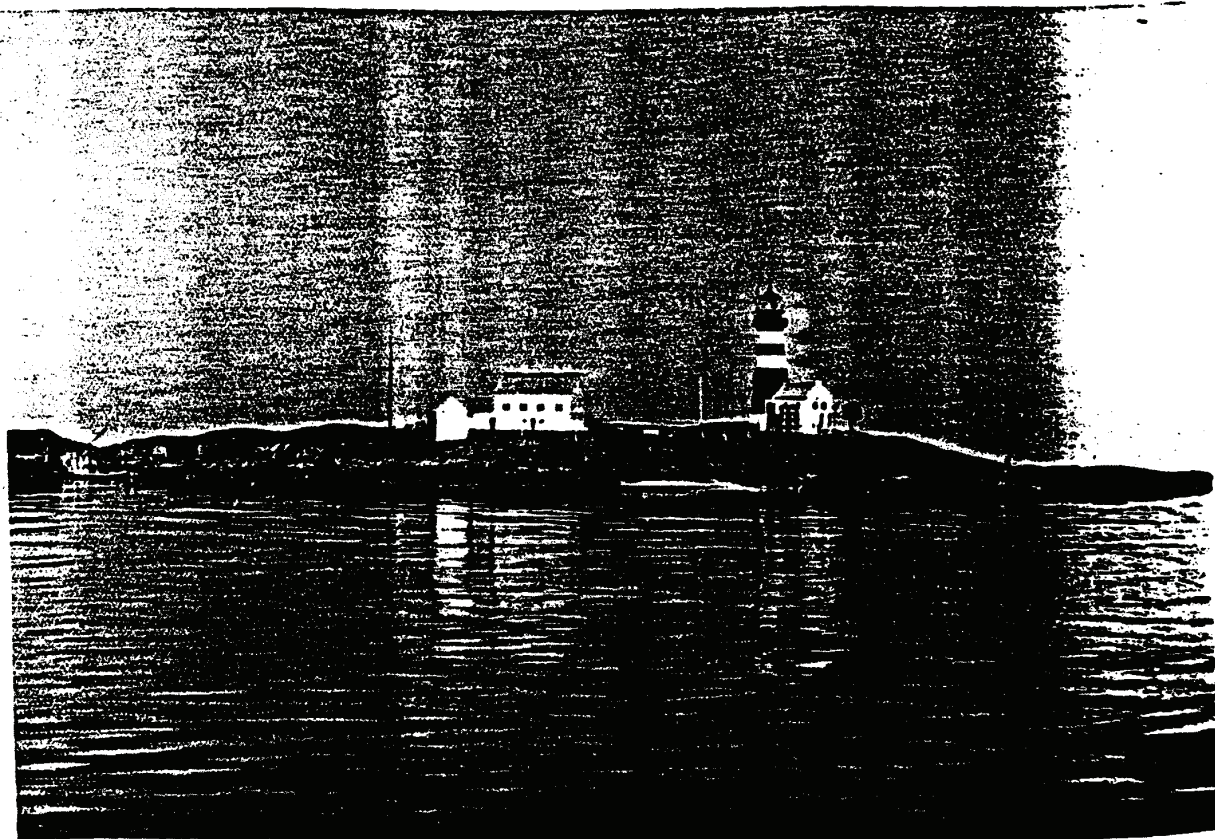
Under en storm 21. og 22. november 1861 ble båtopptrekket og bryggen ødelagt av sjøen. Verre ting skulle komme senere.*) Det viste seg at sjøen under vinterstormene gikk over hele skjæret. I 1869 ble det derfor støpt en beskyttelsesmur på ca. 60 meter mellom bygningene for å virke som en bølgebryter.

Fra de sjøfarende kom det stadig klager på at fyrlyset fra Feistein var for svakt. En enkel, men effektiv forbedring ble utført i 1883 ved at den røde sektor i seilleden ble forandret til hvitt lys. Dermed ble lysstyrken økt til det fire-dobbelte.

I 1890 ble det nødvendig å skifte lyktehuset, og det ble da satt opp et nytt 3. ordens fyrapparat. Med denne endring ble Feistein å regne som et kystfyr.

I 1906 ble det ansatt en fyrassistent, og et av uthusene ble bygd om til bolig.

I 1912/14 ble det gitt bevilgning til en fullstendig modernisering av Feistein fyrstasjon.

Feistein fyr sett fra øst. Foto B. Bjørkhaug.

Arbeidet tok til i 1913 med at det først ble satt opp en brakke for å huse arbeidsstokken. Den tidligere anlagte beskyttelsesmur ble forlenget og forsterket. Et betong maskinhus med maskineri for tåkehorn ble bygd. Selve fyrtårnet var for en gangs skyld det siste som kom på plass. Det stod nemlig i Oslo, nærmere bestemt på Skarpsno, hvor det var en stor attraksjon på en utstilling i 1914. Det 25 meter høye støpejernstårnet stod med et 2. ordens fyrapparat montert under hele utstillingens varighet. Det måtte derpå demonteres og fraktes til Feistein hvor det igjen ble reist og bygget fullført i 1915.

I mellomtiden var det på Feistein bygd to boliger for fyrassistenter, et båtnaust i betong med skinner for båtopptrekk, landingskar med kran, to nye uthus, samt innredet oljebod i kjelleretasjen til maskinhuset. Det nye fyr ble tent 1. november 1915.

I 1931 ble det montert tåkeradiosignal ved fyrstasjonen. Det sendte signaler bare når det var tåke eller usiktbart vær. Hvis radiofyret var ønsket satt i gang i klarvær, måtte anmodning sendes til Utsira kystradio som igjen underrettet Feistein.

I 1948 ble det montert et vanlig radiosignal med rekkevidde på 50 n. mil synkronisert med de andre radiofyr på kysten.

I 1979 ble det montert racon.

*) Under en storm den 2. februar 1868 gikk sjøen over hodet. Fyrvokteren, hans datter og en tjenestepike hadde tatt seg til ro i naustet for å redde forskjellige saker der. Fyrvokteren og tjenestepiken hadde seg inne i naustet da en svær sjø slo over holmen og førte båten ut i sjøen. Begge omkom. Piken lik ble funnet blant vrakene nær Solastrand. Fyrvokteren ble aldri funnet. Datteren hadde seg fast slik at hun ikke ble revet med da sjøen slo.

Fyrvokterens kone ble slått overende av et stormkast og drept av men. Stormen fortsatte slik at det gikk 11 dager før hun kunne bli hentet ut til fyret. Hele tiden holdt mor og datter fast ved fyret.

Amtmannen foreslo en belønning til enken fordi hun hadde holdt fyrets drift i en vanskelig situasjon. Fyrdirektøren opplyste at enken ikke holdt fyrdreng da ulykken inntraff, noe hun var irasert over. Enken eller datteren eller begge hadde fungert som skattebetaler og det var deres plikt «at dra omsorg for at Fyret holdtes i drift». Han uttalte videre, «... at mangen en i Enkens Stilling skulle være glad og takknemlig og undlatt at utføre hvad hun gjorde. En Paaskjænnelse av det var ubetimelig. Foreslår 20-25 spd.».

Enken får senere tilstått 100 spd. Det går frem at det var en erstatning for tapte eiendeler.

I tillegg til sorg over tap av mann og forsørger må enken ha mange skuffelser i sin kamp for selv å overleve. Senere på året fikk hun et brev fra Fyrdirektøren hvor han meddeler henne at hun ikke kan få pensjon «... da det Offentlige ikke tilstår noen saker til enken. Pensjonens Enkers». Han anbefaler henne å søke Statsassistentens assistentskuffelsjonsfond.